

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ

MINISTRY OF INDUSTRY AND COMMERCE

In this issue ->From the Editors -> Laos and US launch the Lao BTA/WTO Project Phase II -> Key Strategies of the Lao PDR on Trade Promotion with Vietnam from 2008 - 2015 -> ASEAN Economic Integration ->World Trade Organization -> The Integrated Framework in Laos

ວາລະສານ ການຄ້າລາວ/Lao Trade Magazine

ຂໍ້ຄວາມຈາກຄະນະຈັດພິມ

ຈາກຄວາມສຳເລັດໃນການຈັດພິມ “ວາລະສານການຄ້າລາວ” ສະບັບປະຖົມມະລືກໃນທ້າຍປີ 2008, ພວກຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີທີ່ວາລະສານການຄ້າລາວ ສະບັບທີ 2 ໄດ້ສຳເລັດການຈັດພິມເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານການຄ້າໃຫ້ແກ່ບັນດາທ່ານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ວາລະສານສະບັບທີ 2 ນີ້ ຈະໄດ້ນຳສະເໜີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດກັບອາຊຽນເຊິ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການເປີດກ້ວາງການຄ້າດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ດ້ານບໍລິການ. ພ້ອມນີ້, ທ່ານສາມາດຮັບຮູ້ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງານແຕ່ລະອົງປະກອບຂອງໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອພັດທະນາການຄ້າ (TDF) ພາຍຫຼັງໂຄງການໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນທ້າຍປີ 2008.

ເນື້ອໃນວາລະສານສະບັບນີ້ຈະເນັ້ນໜັກຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວພັນກັບວຽກງານອົງການການຄ້າໂລກ (WTO) ຊຶ່ງໄດ້ນຳສະເໜີຂໍ້ມູນໂດຍສັງເຂບກ່ຽວກັບບັນດາຫຼັກການທີ່ສຳຄັນຂອງ WTO ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກຂອງອົງການດັ່ງກ່າວ. ສຸດທ້າຍນີ້, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຊົມເຊີຍມາຍັງທຸກໆທ່ານທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການປະກອບສ່ວນດ້ານຫົວຂໍ້ ແລະ ບົດຕ່າງໆ ຊຶ່ງພວກຂ້າພະເຈົ້າຫວັງວ່າວາລະສານສະບັບນີ້ຈະເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ທ່ານຜູ້ອ່ານທຸກໆທ່ານ.

ຄະນະຈັດພິມ

ເນື້ອຫາໃນສະບັບນີ້:

- ຂໍ້ຄວາມຈາກຄະນະຈັດພິມ
- ສປປ ລາວ ແລະ ອາເມລິກາ ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການ Lao BTA / WTO ໄລຍະສອງແຕ່ຕົ້ນປີ 2009 ເຖິງປະຈຸບັນ
- ຍຸດທະສາດສຳຄັນຂອງ ສປປ ລາວ ກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມການຄ້າກັບ ສສ ຫວຽດນາມ ແຕ່ປີ 2008 - 2015
- ການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດອາຊຽນ
- ຄວາມເປັນມາຂອງອົງການການຄ້າໂລກ (WTO) ແລະ ບັນດາຫຼັກການພື້ນຖານຂອງ WTO.
- ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າສາກົນດ້ານການຄ້າ

Message from the editors

The Foreign Trade Policy of Ministry of Industry and Commerce is pleased to release the second issue of the “Lao Trade Magazine”. The specialized annually magazine has been launched to provide an up-to-date trade related information. In this issue, you will find information on the ASEAN economic integration which elaborates on the country’s effort in opening in goods and services. This issue will also provide update on the implementation progress of each component under the Trade Development Facility (TDF) project. This issue is also providing the key principles of the World Trade Organization

(WTO). Brief explanation of each key principle as well as WTO’s accession progress for the Lao PDR are to provide useful background information for readers. Lastly, We would like to congratulate all supporters for a tremendous effort in their contribution in the form of information and articles to complete this Trade magazine and We hope this magazine would be a useful source of information for everyone.

The Editor team

ພະຈິກ 2009
November 2009

ສປປ ລາວ ແລະ ອາເມລິກາ ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການ Lao BTA/WTO (ໄລຍະສອງ) ແຕ່ຕົ້ນປີ 2009 ເຖິງປະຈຸບັນ

ໃນ

ວັນທີ 02 ກຸມພາ 2009, ສປປ ລາວ ແລະ ສະຫະລັດອາເມລິກາ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ Lao BTA/WTO ໄລຍະສອງ ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານສະຫະລັດອາເມລິກາຜ່ານທາງສະຖານທູດອາເມລິກາປະຈຳລາວ. ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ລາວ ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກອົງການການຄ້າໂລກ (WTO), ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະພາຍໃຕ້ສັນຍາການຄ້າສອງຝ່າຍລາວ-ອາເມລິກາ (BTA), ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະພາຍໃຕ້ປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ.

ໄລຍະທີສອງຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວສືບເນື່ອງຈາກຄວາມສໍາເລັດຂອງໄລຍະທຳອິດຂອງໂຄງການ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ການແປດໍາລັດທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ, ການປະເມີນຜົນກະທົບຈາກການເປີດເສລີຂະແໜງບໍລິການໂທລະຄົມ, ການຈັດສໍາມະນາການຄ້າແກ່ນັກ ແລະ ຜູ້ຄຸ້ມຄອງນະໂຍບາຍ, ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານລັດໃນການຮ່າງເອກະສານເຜີຍແຜ່. ໄລຍະທຳອິດຂອງໂຄງການແມ່ນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2008.

ໄລຍະທີສອງຂອງໂຄງການ ຈະຊ່ວຍຂະຫຍາຍການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວຂ້ອງທາງດ້ານການຄ້າຂອງຜູ້ວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານທຸລະກິດລາວ. ນອກຈາກໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພັດທະນາເວັບໄຊຂອງກົມນະໂຍບາຍການຄ້າຕ່າງປະເທດ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ໂຄງການຍັງຈະຊ່ວຍສ້າງຕັ້ງສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານເພື່ອໃຫ້ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນເຂົ້າເຖິງບັນດາສັນຍາ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະສະໜັບສະໜູນການສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ ໂດຍການແປກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ສັນຍາການຄ້າ. ພ້ອມນີ້ຍັງຈະສະໜອງການວິໄຈ ແລະ ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນການຮ່າງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສາກົນ ພ້ອມທັງໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນການສ້າງຕັ້ງສູນສອບຖາມ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ກຳນົດໂດຍອົງການການຄ້າໂລກ.

ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີກິດຈະກຳຝຶກອົບຮົມເພື່ອສະໜັບສະໜູນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກອົງການການຄ້າໂລກ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາສອງຝ່າຍ ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນໃນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກຂອງປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ. ຕົວຢ່າງ: ໂຄງການຈະອຸປະຖຳກອງປະຊຸມສໍາລັບສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເນັ້ນໜັກບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກກຳປູເຈຍ ແລະ ຫວຽດນາມໃນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກອົງການການຄ້າໂລກ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາການຄ້າສອງຝ່າຍ. ໃນທ້າຍປີ 2009, ພະນັກງານການຄ້າລາວຍັງຈະໄດ້ໄປທັດສະນະສຶກສາຢູ່ຫວຽດນາມນຳອີກ.

ກິດຈະກຳເພີ່ມເຕີມອື່ນໆທີ່ຈະຊ່ວຍຮັດແໜ້ນການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນລາວໃນການປັບປຸງການຄ້າ ແລະ ເຮັດໃຫ້ພາກເອກະຊົນລາວໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບກາລະໂອກາດທີ່ເກີດຈາກສັນຍາການຄ້າລາວ-ອາເມລິກາ. ໄລຍະສອງຂອງໂຄງການ Laos BTA/WTO ຈະສິ້ນສຸດໃນທ້າຍປີນີ້.

ຍຸດທະສາດສໍາຄັນຂອງ ສປປ ລາວ ກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມການຄ້າກັບ ສສ ຫວຽດນາມ ແຕ່ປີ 2008 ເຖິງ 2015.

ການສົ່ງເສີມການຄ້າລາວ-ຫວຽດນາມ ໂດຍສັງເຂບ

ສປປ ລາວ ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຄ້າອັນຍາວນານ. ນັບແຕ່ປີ 1998 ເປັນຕົ້ນມາ, ທັງສອງປະເທດໄດ້ຮ່ວມລົງນາມໃນຫຼາຍສັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າເຊັ່ນ: ສັນຍາການຄ້າສອງຝ່າຍ, ສັນຍາຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ແລະ ສັນຍາ ລາວ-ຫວຽດ Preferential Tariff Arrangement ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ສິນຄ້າສົ່ງອອກຂອງແຕ່ລະປະເທດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກອັດຕາພາສີທີ່ຕໍ່າລົງ.

ນັບແຕ່ປີ 2001 ເຖິງ 2008, ສາຍພົວພັນທາງການຄ້າລະຫວ່າງ 2 ປະເທດໄດ້ມີການພັດທະນາຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ. ຂໍ້ມູນທາງສະຖິຕິໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງມູນຄ່າການຄ້າຈາກ 178 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2000 ມາເປັນ 422 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2008. ເຖິງແມ່ນວ່າຕົວເລກການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າຫວຽດນາມໃນສປປ ລາວ ໄປສູ່ ສສ ຫວຽດນາມ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຈາກ 96 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2005 ມາເປັນ 273 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2008, ນັບແຕ່ສັນຍາ Preferential Tariff Arrangement ໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້.

ເປົ້າໝາຍຂອງການສົ່ງເສີມການຄ້າ

- ເຖິງປີ 2010, ມູນຄ່າການຄ້າລວມຂອງທັງສອງປະເທດຕ້ອງບັນລຸເປົ້າໝາຍ 1 ຕື້ ໂດລາສະຫະລັດ, ເຊິ່ງວ່າການສົ່ງອອກຂອງລາວໄປ ຫວຽດນາມຄວນເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 520 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ.
- ເຖິງປີ 2015, ມູນຄ່າລວມຂອງທັງສອງປະເທດຕ້ອງບັນລຸເປົ້າໝາຍ 2 ຕື້ ໂດລາສະຫະລັດ, ເຊິ່ງວ່າ ການສົ່ງອອກຂອງລາວໄປຫວຽດນາມຄວນເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 1.3 ຕື້ ໂດລາສະຫະລັດ.

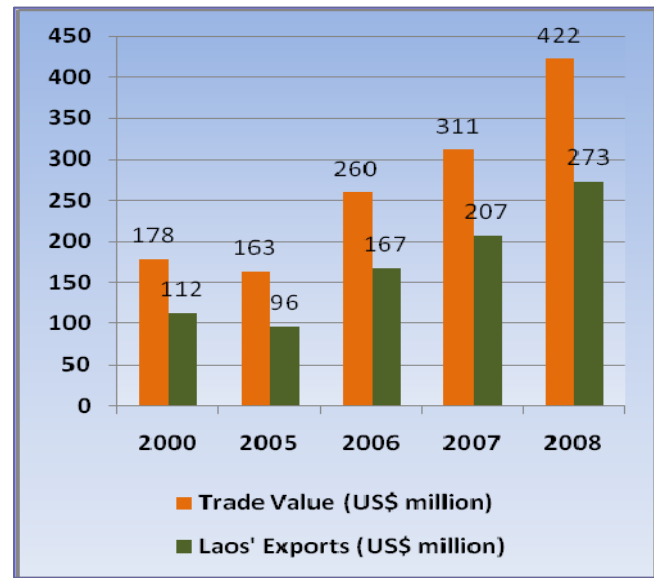
ຍຸດທະສາດສໍາຄັນ ສໍາລັບການສົ່ງເສີມການຄ້າ

ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການສົ່ງເສີມການຄ້າ ສປປ ລາວ ຕ້ອງ:

- ດຶງດູດການລົງທຶນຈາກ ສສ ຫວຽດນາມ ເພື່ອຊຸກດັນການຜະລິດເພື່ອສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ໄປສູ່ຫວຽດນາມ.
- ເປັນຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງເງິນທຶນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຕະຫຼາດຂອງປະເທດທີ 3.
- ສ້າງຜົນປະໂຫຍດຈາກເສັ້ນທາງເສດຖະກິດຕາເວັນອອກ-ຕາເວັນຕົກ ແລະ ຂົວມິດຕະພາບ ລາວ-ໄທ ແຫ່ງທີ 2.
- ຍຶດໜັ້ນຮັກສາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ສິນຄ້າລາວທີ່ສົ່ງອອກໄປຫວຽດນາມ, ສ້າງສິນຄ້າສົ່ງອອກຂະນິດໃໝ່, ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈສິນຄ້າສົ່ງອອກຂອງລາວທີ່ຍັງມີປະລິມານ

ໜ້ອຍ ແຕ່ມີຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍຢູ່ຫວຽດນາມ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄ້າຊາຍແດນ.

- ສົ່ງເສີມການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າເພື່ອໃຫ້ຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ..
- ຮັບຮູ້ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ພັດທະນາ ຕະນະກຳມະການການຄ້າ ແລະ ການຮ່ວມມືດ້ານວິທະຍາສາດ-ເຕັກໂນໂລຊີ ລາວ-ຫວຽດ.
- ສ້າງກົນໄກດ້ານການເງິນຮ່ວມກັບ ສສ ຫວຽດນາມ ເພື່ອພັດທະນາຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຄ້າສອງຝ່າຍ.
- ພັດທະນາກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບ.
- ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນພາກທຸລະກິດພາຍໃນກ່ຽວກັບການຜະລິດ, ຕະຫຼາດ, ມາດຕະຖານ ແລະ ອື່ນໆ.
- ຮັກສາສາຍສໍາພັນອັນແໜ້ນແຟ້ນຂອງການຄ້າສອງຝ່າຍ.
- ພັດທະນາໂຄງລ່າງທີ່ມີຄວາມຈໍາເປັນຮີບດ່ວນເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າ.

ມູນຄ່າການຄ້າລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ. ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ກົມນໍາເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

ການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດອາຊຽນ

• ເມື່ອເວົ້າເຖິງການເປີດເສລີການຄ້າຜະລິດຕະພັນອາຊຽນ ໃນທີ່ຜ່ານມາພວກເຮົາຮັບຮູ້ກັນໃນນາມເຂດການຄ້າເສລີອາຊຽນ ຊຶ່ງແຜນການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາພາສີທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຮ່ວມມືກັນ ຫຼື ເອີ້ນຫຍໍ້ວ່າ (CEPT-AFTA) ທີ່ລົງເລີກລະອຽດໃນຮູບການຫຼຸດຜ່ອນແລະລົບລ້າງອັດຕາພາສີເປັນຈຸດໝັ້ນ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ອາຊຽນຈຶ່ງປັບປຸງສັນຍາດັ່ງກ່າວ ມາເປັນສັນຍາການຄ້າ ດ້ານຜະລິດຕະພັນອາຊຽນ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ (ATIGA-ASEAN Trade in Goods Agreement) ເປັນສັນຍາທີ່ກວມລວມເອົາຢ່າງຮອບດ້ານ ທັງການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ລົບລ້າງອັດຕາພາສີ, ແລະ ອົງປະກອບຕ່າງໆທີ່ເປັນການກົດກັນທາງດ້ານການຄ້າທີ່ບໍ່ແມ່ນອັດຕາພາສີຄື: ລະບົບການທີ່ກະທົບຕໍ່ການຄ້າດ້ານສຸຂະອານາໄມ (SPS), ລະບົບຂັ້ນຕອນຂອງພາສີ, ການອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າ. ສາເຫດທີ່ມີການປັບປຸງສັນຍາແມ່ນເພື່ອສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຂອງສະພາບການຕົວຈິງ ເພາະອາຊຽນໄດ້ສໍາເລັດການເຈລະຈາກັບບັນດາປະເທດຄູ່ເຈລະຈາ ທີ່ມີມາດຖານສູງກ່ວາ (CEPT-AFTA) ແລະ ເພື່ອແນໃສ່ເປັນການກະຕຸ້ນການຄ້າຂາຍລະຫວ່າງອາຊຽນດ້ວຍກັນເອງໃຫ້ເພີ່ມສູງຂຶ້ນຈາກເດີມ

- ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນປະມານ 25 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງການຄ້າ.
- ປະເດັນທີສອງແມ່ນ ການເປີດການຄ້າເສລີດ້ານການບໍລິການອາຊຽນ (AFAS-ASEAN Framework Agreement on Services), ມາເຖິງປະຈຸບັນແມ່ນການເຈລະຈາພູດທີ 7 ເປີດຂະແໜງການຄ້າດ້ານບໍລິການໃຫ້ໄດ້ 65 ຂະແໜງ ການຍ່ອຍ, ສປປ ລາວ ໄດ້ເປີດສໍາເລັດເກີນຄາດໝາຍ, ສາມາດເປີດໄດ້ 66 ຂະແໜງການຍ່ອຍ. ການເປີດເສລີດ້ານການບໍລິການຈະດໍາເນີນໄປຕາມແຜນການທີ່ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນແຜນແມ່ບົດການສ້າງປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ (AEC Blueprint) ໂດຍໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກສາມາດເປີດຂະແໜງການບໍລິການໃຫ້ສໍາເລັດໃນປີ 2015.
- ດ້ານການລົງທຶນອາຊຽນ, ສັນຍາໃນເມື່ອກ່ອນເອີ້ນວ່າສັນຍາເຂດການລົງທຶນອາຊຽນ (AIA-ASEAN Investment Area), ຊຶ່ງມາເຖິງປະຈຸບັນໄດ້ປ່ຽນມາເປັນສັນຍາການລົງທຶນຮອບດ້ານອາຊຽນ (ACIA-ASEAN Comprehensive Investment Agreement) ແນໃສ່ໃຫ້ອາຊຽນເປັນເຂດການລົງທຶນທີ່ເສລີກ່ວາ ແລະ ເປີດກ້ວາງລະບອບການລົງທຶນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດອາຊຽນ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບົດຮຽນອັນດີເລີດຂອງສາກົນ. ACIA ຖືກພັດທະນາບົນ 4 ຫຼັກການຄື: ການເປີດເສລີ, ການປົກປ້ອງ, ການອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.
- ນອກນັ້ນ, ອາຊຽນໄດ້ສໍາເລັດການເຈລະຈາເປີດເຂດການຄ້າເສລີກັບປະເທດຄູ່ເຈລະຈາອາຊຽນຄື: ຍີ່ປຸ່ນ, ສປ ຈີນ, ສ. ເກົາຫຼີ, ອົດສະຕາລີ ແລະ ນິວຊີແລນ, ແລະ ອິນເດຍທີ່ເປັນເຂດການຄ້າເສລີທີ່ກ້ວາງອອກໄປຕື່ມ. ຜູ້ປະກອບການອາຊຽນ ກໍຈະໄດ້ປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກການຄ້າເສລີທີ່ກ່າວມານີ້. ຍັງມີຫຼາຍພາກພື້ນ ກໍຄືຫຼາຍປະເທດທີ່ຍາກເຮັດການຄ້າເສລີກັບອາຊຽນເປັນຕົ້ນ: ກຸ່ມປະເທດອາເມລິກາໃຕ້ (MECOSUR), ກຸ່ມ GCC-Gulf Cooperation Council ປະກອບມີ 6 ປະເທດອາຣັບ, ສະຫະພັນລັດເຊຍ, ປາກີສຖານ, ຕວກກີ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ. ຈາກນີ້, ແນວຄວາມຄິດຂອງການສ້າງເຂດການຄ້າເສລີ ອາຊຽນ+3 (ສປ ຈີນ, ຍີ່ປຸ່ນ, ສ. ເກົາຫຼີ) ແລະ ເຂດການຄ້າເສລີ ອາຊຽນ+6 (ສປ ຈີນ, ຍີ່ປຸ່ນ, ສ. ເກົາຫຼີ, ອົດສະຕາລີ, ນິວຊີແລນ, ແລະ ອິນເດຍ) ກໍໄດ້ມີການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນລາຍລະອຽດແລ້ວ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໂດຍຜູ້ນໍາອາຊຽນ ໃນຖານະທີ່ອາຊຽນມີບົດບາດໃນການຕັດສິນຊີ້ຂາດ ແລະ ຄວາມເປັນແຮມກາງທັງໝົດ.

ກອງປະຊຸມເຈົ້າໜ້າທີ່ອາດູໂສເສດຖະກິດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 2/39 ໃນລະຫວ່າງວັນທີ 10 -14 ມີນາ 2008, ທີ່ ສຽມລຽບ ປະເທດ ກຳປູເຈຍ

ອົງການການຄ້າໂລກ

ສະພາບລວມ

ອົງການການຄ້າໂລກ ຫຼື WTO ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງ ໃນວັນທີ 01 ມັງກອນ 1995 ໂດຍປ່ຽນແທນສັນຍາລວມວ່າດ້ວຍອັດຕາພາສີ ແລະ ການຄ້າ (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT). ປະຈຸບັນ ມີສະມາຊິກທັງໝົດ 153 ປະເທດ/ອານາເຂດພາສີ ຊຶ່ງກວມເອົາປະມານ 90 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງການຄ້າໂລກ ແລະ ຕະຫຼາດ ສິ່ງອອກທີ່ສໍາຄັນໃນໂລກ. ເຄບເວີດ (Cape verde) ເປັນສະມາຊິກຫຼ້າສຸດຂອງ WTO ທີ່ຖືກຮັບເຂົ້າ ໃນວັນທີ 23 ກໍລະກົດ 2008. ສໍານັກງານໃຫຍ່ຂອງ WTO ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນເຈນີວາ, ປະເທດສະວິດເຊີແລນ ນໍາໂດຍຜູ້ອໍານວຍການໃຫຍ່ ທ່ານ ປາສະການລາມີ ທີ່ໄດ້ດໍາເນີນຕໍາແໜ່ງເປັນວາລະທີ 2 ໃນເດືອນ ມັງກອນ 2009.

WTO ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນໜຶ່ງທີ່ຄຸ້ມຄອງລະບຽບຫຼັກການການຄ້າສາກົນ ໂດຍອີງໃສ່ສັນຍາຕ່າງໆທີ່ກວມເອົາສາມຂົງເຂດ ຄື: ການຄ້າດ້ານສິນຄ້າ; ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ ແລະ ສິດທິທາງດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ. ພ້ອມນັ້ນ, WTO ຍັງເປັນເວທີແກ່ການເຈລະຈາທາງດ້ານການຄ້າ ໂດຍມີຈຸດປະສົງແນໃສ່ ເປີດກວ້າງ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າເພື່ອເຮັດໃຫ້ລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນກໍຄື ການຈ້າງງານໄດ້ຮັບການປັບປຸງຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດ, ການຄ້າມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງໂລກຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ຄັ້ງທີ 1 ຈັດທີ່ ສິງກະໂປ	ໃນເດືອນ 12/1996
ຄັ້ງທີ 2 ຈັດທີ່ ເຈນີວາ, ສະວິດເຊີແລນ	ໃນເດືອນ 05/1998
ຄັ້ງທີ 3 ຈັດທີ່ ຊີແອດເທີນ, ອາເມລິກາ	ໃນເດືອນ 12/1999
ຄັ້ງທີ 4 ຈັດທີ່ ໂດຮາ, ກາຕໍາ	ໃນເດືອນ 11/2001
ຄັ້ງທີ 5 ຈັດທີ່ ກັງກູນ, ເມັກຊິກໂກ	ໃນເດືອນ 09/2003
ຄັ້ງທີ 6 ຈັດທີ່ ຮົງກົງ, ສປປ ຈີນ	ໃນເດືອນ 12/2005

ກອງປະຊຸມລັດຖະມົນຕີແມ່ນການຈັດຕັ້ງສູງສຸດໃນການຕັດສິນບັນຫາຕ່າງໆໃນ WTO ຊຶ່ງຈັດຂຶ້ນຢ່າງໜ້ອຍທຸກໆ 2 ປີ. ນັບຕັ້ງແຕ່ສ້າງຕັ້ງ WTO ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມລັດຖະມົນຕີມາແລ້ວ 6 ຄັ້ງ ແລະ ກໍາລັງມີການປຶກສາຫາລືເພື່ອກະກຽມຈັດກອງປະຊຸມຄັ້ງຕໍ່ໄປທີ່ເຈນີວາພາຍໃນທ້າຍປີ 2009 ນີ້.

- ສັນຍາລູກພາຍໃຕ້ສັນຍາ GATT 1994
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍກະສິກໍາ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍສຸຂາພາບາໄມ ແລະ ອະນາໄມພືດ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍເຕັກນິກທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຄ້າ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍການປະເມີນມູນຄ່າພາສີ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍການກວດກາກ່ອນການສົ່ງອອກ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍລະບຽບແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍມາດຕະການລົງທຶນທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍຂັ້ນຕອນການອະນຸຍາດນໍາເຂົ້າ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍມາດຕະການປົກປ້ອງຊົ່ວຄາວ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍການຕ້ານການຫຸ້ມຕະຫຼາດ
- ສັນຍາວ່າດ້ວຍການຖິ້ມຊຸມ ແລະ ມາດຕະການຕອບໂຕ້

ການຄ້າດ້ານສິນຄ້າ

ການຄ້າດ້ານສິນຄ້າແມ່ນໜຶ່ງໃນສາມເສົາຄ້າທີ່ສໍາຄັນຂອງ WTO ແລະ ລະບຽບການທີ່ຄຸ້ມຄອງການຄ້າດ້ານສິນຄ້າ ແມ່ນສັນຍາລວມວ່າດ້ວຍອັດຕາພາສີ ແລະ ການຄ້າ (GATT) ທີ່ໄດ້ມີການເຈລະຈາໃນປີ 1947 ໂດຍສະມາຊິກເຄົ້າເດີມ 23 ປະເທດ ແລະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນປີ 1948. ຈາກນັ້ນ, ກໍໄດ້ມີການດັດປັບ ແລະ ປັບປຸງແກ້ໄຂເພີ່ມຕື່ມໃນຮອບເຈລະຈາຕ່າງໆ, ແຕ່ການປັບປຸງທີ່ສໍາຄັນແມ່ນ ໃນການເຈລະຈາການຄ້າ ຮອບທີ 8 ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ ຮອບອູຣູກວາຍ ປີ 1986-1994. ສະນັ້ນ, ສັນຍາ GATT ຈຶ່ງປະກອບເປັນ GATT 1994 ທີ່ມີສັນຍາ GATT 1947 ເປັນເຄົ້າເດີມ ແລະ ການປັບປຸງເພີ່ມຕື່ມ, ພ້ອມທັງສັນຍາລູກໃນຂົງເຂດການຄ້າສິນຄ້າ.

ພາຍໃຕ້ຂອບວຽກຂອງ WTO ໄດ້ຈັດແບ່ງສິນຄ້າອອກເປັນສອງໝວດຄື: ໝວດສິນຄ້າກະສິກໍາ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ I ຂອງສັນຍາກະສິກໍາ ຊຶ່ງກວມເອົາບໍ່ພຽງແຕ່ສິນຄ້າກະສິກໍາພື້ນຖານເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ສາລີ, ນົມ ແລະ ລັດເປັນ, ແຕ່ຍັງກວມເອົາໝວດສິນຄ້າທີ່ເປັນຜະລິດ ຕະພັນຈາກກະສິກໍາເຊັ່ນ: ເຂົ້າຈີ່, ເນີຍ, ຊີ້ນ, ເບຍ, ຊອກໂກແລັດ, ໄລັກອກ, ເຫຼົ້າ, ວາຍ ງຸລຸງ; ແລະ ໝວດສິນຄ້າອຸດສາຫະກໍາແມ່ນໝວດສິນຄ້າສ່ວນທີ່ເຫຼືອຕາມລະຫັດອັດຕາພາສີສິນຄ້າ.

ສັນຍາ GATT ໄດ້ວາງຫຼັກການພື້ນຖານສໍາຄັນດ້ານການຄ້າ ເພື່ອຈໍາກັດ ແລະ ກໍານົດທິດທາງ ໃນການວາງນະໂຍບາຍການຄ້າຂອງປະເທດສະມາຊິກ; ແລະ ໄດ້ວາງພື້ນຖານ ໃນການຮ່ວມມື ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍ ຂອງລັດຖະບານສະມາຊິກ. ພ້ອມນັ້ນ, GATT 1994 ຍັງໄດ້ມີການກໍານົດຮູບແບບຂອງນະໂຍບາຍທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າ ທີ່ລັດຖະບານສະມາຊິກຄວນດໍາເນີນການ ແລະ ກໍານົດດ້ານ ລະບຽບການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂັ້ນຕອນທີ່ຈໍາເປັນດ້ານການແຈ້ງພາສີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານການຄ້າ ໃຫ້ມີ ຄວາມສະດວກງ່າຍດາຍຂຶ້ນ.

ຫຼັກການສໍາຄັນຂອງ GATT

ຫຼັກການຕົ້ນຕໍທີ່ເປັນພື້ນຖານ ແມ່ນມີໃນ GATT 1994 ແມ່ນປະກອບດ້ວຍ ການປະຕິບັດແບບຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸເຄາະຍິ່ງ (Most-Favored-Nation: MFN), ການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ, ຫຼັກການການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຜູກມັດອັດຕາພາສີ, ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການນໍາໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງທີ່ເປັນອັດຕາພາສີເທົ່ານັ້ນ.

ການປະຕິບັດທີ່ຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸເຄາະຍິ່ງ

(Most-Favored-Nations: MFN)

ຫຼັກການນີ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 1 ຂອງ GATT ຊຶ່ງກຳນົດວ່າ ເມື່ອປະເທດສະມາຊິກ WTO ໃດໜຶ່ງໃຫ້ “ການປະຕິບັດທີ່ອະນຸເຄາະຍິ່ງ” ແກ່ປະເທດສະມາຊິກໃດໜຶ່ງ (ເຊັ່ນວ່າ: ການຫຼຸດອັດຕາພາສີນຳເຂົ້າສຳລັບສິນຄ້າໃດໜຶ່ງ), ປະເທດນັ້ນຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດທີ່ຄືກັນຢ່າງທັນທີ ແລະ ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂຕໍ່ກັບການນຳເຂົ້າຈາກສະມາຊິກ ອື່ນໆທັງໝົດ. ໝາຍຄວາມວ່າ, ທຸກປະເທດສະມາຊິກ WTO ແມ່ນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດແບບອະນຸເຄາະຍິ່ງທີ່ເທົ່າທຽມກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ຍົກເວັ້ນສຳລັບຫຼັກການ MFN ແມ່ນມາດຕາ XXIV ຊຶ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ສະມາຊິກໃນກຸ່ມສະຫະພາບພາສີ ແລະ ເຂດການຄ້າເສລີ ຊຶ່ງບັນດາປະເທດສະມາຊິກໄດ້ລວມກຸ່ມກັນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ອັດຕາພາສີໃຫ້ແກ່ກັນ ຊຶ່ງຕໍ່າກວ່າອັດຕາພາສີທີ່ໃຫ້ກັບບັນດາປະເທດສະມາຊິກ WTO. ພ້ອມນັ້ນ, ກໍ່ມີມະຕິເກີດຈຳນວນ 1 ໃນປີ 1979 ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ແຕກຕ່າງ ແລະ ພິເສດກວ່າ ໃນການຫຼຸດອັດຕາພາສີ ຫຼື ໃຫ້ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າ (ບໍ່ມີອັດຕາພາສີ-ບໍ່ມີໂກຕ້າ) ໂດຍບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ຫຼື ດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາໃຫ້ແກ່ກັນ ເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານການຄ້າ ຫຼື (Enabling clause).

ການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ

(National Treatment: NT)

ຫຼັກການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ III ຂອງ GATT ກໍ່ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ເປັນພື້ນຖານ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນປະກອບເພີ່ມຕື່ມໃຫ້ແກ່ຫຼັກການ MFN. ຫຼັກການນີ້ກຳນົດໃຫ້ປະເທດນຳເຂົ້າຕ້ອງປະຕິບັດ ລະບຽບການຕ່າງໆຕໍ່ກັບສິນຄ້ານຳເຂົ້າໃຫ້ເທົ່າທຽມກັບສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດນຳເຂົ້ານັ້ນ. ຕົວຢ່າງ, ເມື່ອສິນຄ້າໄດ້ຜ່ານເຂົ້າໃນເຂດແດນພາສີຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ, ການເກັບອາກອນພາຍໃນ, ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ລະບຽບການ ຕ່າງໆ ທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຂາຍ, ການຂົນສົ່ງ, ການຈັດຈຳໜ່າຍ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ສຳລັບສິນຄ້ານຳເຂົ້າຕ້ອງປະຕິບັດເທົ່າທຽມກັບສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ.

ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຜູກມັດອັດຕາພາສີ

Tariff reduction and binding

ປະເທດສະມາຊິກໃຫ້ພັນທະຜູກມັດ ໂດຍສະເໜີລະດັບອັດຕາພາສີສູງສຸດສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ການເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ຫຼື ຂໍ້ຈຳກັດຕ່າງໆທີ່ນຳໃຊ້ກັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າສະເພາະໃດໜຶ່ງ ພາຍໃຕ້ມາດຕາ II ຂອງ GATT ຊຶ່ງຈະບັນທຶກໄວ້ໃນຕາຕະລາງອັດຕາພາສີຂອງປະເທດສະມາຊິກນັ້ນ.

ຄວາມໂປ່ງໃສ

Transparency

ປະເທດສະມາຊິກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເຜີຍແຜ່ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບຽບການທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ ໃຫ້ກັບພາກທຸລະກິດ, ສາທາລະນະຊົນທົ່ວໄປ ແລະ ສະມາຊິກ WTO ອື່ນໆຮັບຊາບ. ພ້ອມນັ້ນ, ກໍ່ມີກົນໄກການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າທີ່ຈັດຂຶ້ນທຸກໆ 2 ປີ ສຳລັບປະເທດໃຫຍ່, 4 ປີ ສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ 6 ປີ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການພາສີ

Tariffs preferred

ຫຼັກການການປະຕິບັດແບບພາຍໃນຊາດໝາຍຄວາມວ່າ ການປົກປ້ອງຜູ້ຜະລິດພາຍໃນຄວນຈະຕ້ອງປະຕິບັດຜ່ານມາດຕະການພາສີທີ່ຊາຍແດນພາສີເທົ່ານັ້ນ. ບັນດາລະບຽບການຂອງ GATT ຍັງມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອຈຳກັດການປົກປ້ອງ ໂດຍນຳໃຊ້ມາດຕະການດ້ານອັດຕາພາສີຢ່າງດຽວເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້. ການຈຳກັດທາງ ດ້ານປະລິມານການນຳເຂົ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກ ແມ່ນຖືກຫ້າມໂດຍທົ່ວໄປອີງຕາມມາດຕາ XI ເຖິງແມ່ນວ່າມີບາງບົດບັນຍັດໃນມາດຕານີ້ ແລະ ມາດຕາອື່ນໆ ໄດ້ກ່າວເຖິງຂໍ້ຍົກເວັ້ນສຳລັບລະບຽບທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍການຈຳກັດ ທາງດ້ານປະລິມານນີ້ (ຂໍ້ຍົກເວັ້ນສອງຂໍ້ ແມ່ນມາດຕະການດຸນການຊຳລະສະສາງ ແລະ ມາດຕະການປົກປ້ອງ).

ເທິງຢ່າງ: GATT ມາດຕາ XI:2 (a) (ການຈຳກັດການສົ່ງອອກຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອປົກປ້ອງ ຫຼື ບັນເທົາການຂາດແຄນຢ່າງໜັກໜ່ວງ), ມາດຕາ XII ແລະ XVIII:B (ຂໍ້ຈຳກັດນຳໃຊ້ເພື່ອປົກປ້ອງດຸນການຊຳລະສະສາງ); ມາດຕາ XVIII:C (ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳໃໝ່); ມາດຕາ XX (ການປົກປ້ອງສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ) ແລະ ມາດຕາ XXI (ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ). ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຈຳກັດປະລິມານການນຳເຂົ້າສິນຄ້າກະສິກຳ ອີງຕາມມາດຕາ XI:2 (c) ແມ່ນຖືກຈຳກັດຕາມສັດສ່ວນການຜະລິດພາຍໃນ ກຳນົດໂດຍມາດຕາ IV ຂອງສັນຍາກະສິກຳ.

ການຄ້າດ້ານການບໍລິການ

ສັນຍາລວມວ່າດ້ວຍການຄ້າດ້ານການບໍລິການ (General Agreement on Trade in Services: GATS) ເປັນໜຶ່ງໃນສາມເສົາຄ້າຂອງລະບົບການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍຂອງ WTO ຊຶ່ງກຳນົດຫຼັກການແລະພັນທະໃນການເປີດຂະແໜງບໍລິການເທື່ອລະກ້າວບົນພື້ນຖານການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ ແລະ ສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ. ນອກຈາກນີ້, ສັນຍາດັ່ງກ່າວຍັງກຳນົດວິທີການເປີດຂະແໜງບໍລິການໃນຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນລວມທັງດ້ານການເປີດຕະຫຼາດ ແລະ ສະຫງວນບາງມາດຕະການປະຕິບັດຕໍ່ຜູ້ສະໜອງ ແລະ ການບໍລິການພາຍໃນຈາກການແຂ່ງຂັນຂອງຕ່າງປະເທດ.

ການບໍລິການມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມກໍ່ຄືການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍຂະແໜງບໍລິການກວມເອົາ 26 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນແຫ່ງຊາດ ແລະ 16.7 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງກຳລັງແຮງງານ. ຂະແໜງບໍລິການຍັງປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງລາຍຮັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດຕົ້ນຕໍແມ່ນຂະແໜງທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຂົນສົ່ງຜ່ານນ່ານຟ້າ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ປະເທດສະໝັກເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO ຖືກຄາດຫວັງໃຫ້ເປີດຂະແໜງບໍລິການຫຼາຍກວ່າ ໂດຍສົມທຽບກັບປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກແລ້ວ. ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາທີ່ຫາກໍ່ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກເຊັ່ນ: ກຳປູເຈຍ, ເນປານ ແລະ ເຄບເວີດ ໄດ້ຕົກລົງເປີດ 94, 77 ແລະ 99 ຂະແໜງຍ່ອຍຕາມລຳດັບ ຈາກທັງໝົດເກືອບ 160 ຂະແໜງຍ່ອຍ, ໃນຂະນະທີ່ປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກແລ້ວໂດຍສະເລ່ຍເປີດພຽງ 24 ແລະ 54 ຂະແໜງຍ່ອຍ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ກຳລັງພັດທະນາຕາມລຳດັບ. ໃນການເຂົ້າເປັນ

ສະມາຊິກ WTO, ສປປ ລາວ ໄດ້ເຈລະຈາສອງຝ່າຍກັບ 10 ປະເທດ ຊຶ່ງຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເປີດຂະແໜງບໍລິການໃນລະດັບສູງດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງບໍລິການວິຊາຊີບ (ກົດໝາຍ, ການບັນຊີ, ຄອມພິວເຕີ), ໂທລະຄົມ, ການເງິນ, ການຈຳໜ່າຍ, ການກໍ່ສ້າງ, ການສຶກສາ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ. ຄະນະເຈລະຈາຄາດຫວັງວ່າ ຈະໄດ້ຮັບການຜ່ອນຜັນໃນລະດັບໜຶ່ງ ອີງໃສ່ມະຕິວ່າດ້ວຍການຮັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO ທີ່ສະພາລວມຂອງ WTO ໄດ້ຮັບຮອງໃນປີ 2002.

ການເປີດຂະແໜງບໍລິການສ້າງຜົນດີຫຼາຍປະການ ລວມທັງສົ່ງເສີມການແຂ່ງຂັນ ແລະ ຍົກສູງປະສິດທິພາບການບໍລິການ, ດຶງດູດການລົງທຶນ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຈາກຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະ ໃນຂົງເຂດທີ່ບໍ່ສາມາດສະໜອງໄດ້ໂດຍພາຍໃນ ແລະ ການເພີ່ມທະວີສະຫວັດດີການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຈາກການແຂ່ງຂັນດ້ານລາຄາ ແລະ ມີຫຼາຍທາງເລືອກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຍັງມີບາງສິ່ງທ້າທາຍຈາກການເປີດຂະແໜງບໍລິການທີ່ໄວເກີນໄປ ຕົ້ນຕໍແມ່ນ ທາງເລືອກໃນການນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍຈະຖືກຈຳກັດ ເນື່ອງຈາກຖືກຜູກມັດດ້ວຍຂໍ້ຜູກພັນ. ອີກປະການໜຶ່ງ, ກໍ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກການເປີດບາງຂະແໜງທີ່ກະທົບໄວເຊັ່ນ: ທະນາຄານ ແລະ ປະກັນໄພ ໂດຍປາສະຈາກ ຄວາມພ້ອມດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ຮອງຮັບ. ນອກນີ້, ການເປີດບາງຂະແໜງອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ບາງຂະແໜງທີ່ມີໜີ້ແໜງການຜະລິດພາຍໃນ ກໍ່ຄືການຈ້າງງານຂອງຊາດ ເຊັ່ນ: ການຄ້າຍ່ອຍ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຂົນສົ່ງ.

ສິດທາງດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ

ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດໃນຊັບສິນທາງບັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ (Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS) ສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຂອງສັນຍາສັນຍາທີ່ພັດທະນາໂດຍ ອົງການຊັບສິນທາງບັນຍາໂລກ (WIPO) ເພື່ອໃຫ້ການປົກປ້ອງສິ່ງປະດິດສ້າງ, ການອອກແບບ ແລະ ນະວັດຕະກຳດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເອີ້ນລວມກັນວ່າ ຊັບສິນອຸດສາຫະກຳ (ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ, ຕົວຊີ້ບອກດ້ານພູມສາດ, ແບບອຸດສາຫະກຳ, ສິດທິບັດ, ຜັງວົງຈອນລວມ ແລະ ຄວາມລັບທາງການຄ້າ). ນອກນີ້, ສັນຍາຍັງກ່າວປົກປ້ອງລິຂະສິດ (ປື້ມ ແລະ ສິ່ງພິມອື່ນໆ, ການປະດິດແຕ່ງດົນຕີ, ຮູບພາບ, ຮູບແຕ້ມ, ໂປຼແກຼມຄອມພິວເຕີ ແລະ ພິມພາບຕ່າງໆ) ພ້ອມສິດກ່ຽວຂ້ອງກັບລິຂະສິດ (ເຊັ່ນ ສິດຂອງນັກຮ້ອງ, ນັກສະແດງ ແລະ ນັກດົນຕີ, ຊາງພາບ ແລະ ອົງການກະຈາຍສຽງຕ່າງໆ).

ສັນຍາ TRIPS ກຳນົດມາດຕະຖານຕ່ຳສຸດ ໃນການປົກປ້ອງຊັບສິນທາງບັນຍາ ບົນພື້ນຖານຫຼັກການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ (ການປະຕິບັດແບບຊາດໄດ້ຮັບການອະນຸເຄາະຢັງ ແລະ ແບບພາຍໃນຊາດ) ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສ ເຊັ່ນດຽວກັບການຄ້າໃນຂົງເຂດອື່ນໆຂອງລະບົບການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍ. ສັນຍາ TRIPS ຍັງອະນຸຍາດໃຫ້ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຜ່ອນຜັນໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍານີ້ຈົນເຖິງ ປີ 2013 ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງສະໜອງການປົກປ້ອງ ສິດຜູກຂາດດ້ານການຕະຫຼາດສຳລັບຢາທີ່ຄວນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງສິດທິບັດ ຈົນເຖິງປີ 2016. ເຖິງແມ່ນວ່າການເຈລະຈາຮອບພັດທະນາໂດຮາ ຊຶ່ງເລີ່ມແຕ່ປີ 2001 ເປັນຕົ້ນມາ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສິ້ນສຸດເທື່ອ, ສະມາຊິກໄດ້ມີມະຕິໃນກອງປະຊຸມລັດຖະມົນຕີທີ່ກຳກຽນ ໃນປີ 2003 ແລະ ຮົງກົງໃນປີ 2005 ເພື່ອໃຫ້ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາເຂົ້າເຖິງຢາປົວພະຍາດທີ່ເປັນໄພຄຸກຄາມຕໍ່ສາທາລະນະສຸກ ເຊັ່ນ ເອດສ໌, ວັນນະໂລກ, ໄຂ້ຍຸງ ແລະ ອື່ນໆ ໂດຍສະເພາະ ຂໍ້ໂຍະຍານໃນການນຳໃຊ້ສິດເໜືອສິດທິບັດ (Compulsory Licensing) ແລະ ການອະນຸຍາດນຳເຂົ້າຄູ່ຂະໜານ (Parallel Import).

ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາທີ່ເປັນສະມາຊິກໃໝ່ ເຈລະຈາຂໍຜ່ອນຜັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ TRIPS ໄດ້ ປະມານ 2-4 ປີ ພາຍຫຼັງເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ. ກຳປູເຈຍ ແລະ ເນປານ ທີ່ເຂົ້າ ອຄລ ໃນປີ 2004 ສາມາດ ເຈລະຈາໄດ້ເຖິງເດືອນ ມັງກອນ 2007 ສ່ວນເຄບເວີດ (ເປັນສະມາຊິກປີ 2008) ຍຶດເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຖິງເດືອນ ມັງກອນ 2013. ສຳລັບສິດທິບັດ ແລະ ຂໍ້ມູນທົດລອງຢາ, 3 ປະເທດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບຂໍ້ໂຍະຍານເຊັ່ນດຽວກັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາອື່ນໆ ຈົນເຖິງປີ 2016.

ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີອົງການຊັບສິນທາງບັນຍາໂລກໃນປີ 1995 ພ້ອມທັງເຂົ້າຮ່ວມສົນທິສັນຍາປາຣີ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຊັບສິນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ສົນທິສັນຍາເບີນ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຜົນງານວັນນະກຳ ແລະ ສິລະປະກຳ. ເຖິງແມ່ນວ່າຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO, ສປປ ລາວ ກໍໄດ້ຍົກສູງສິ່ງເສີມການປົກປ້ອງຊັບສິນທາງບັນຍາ ໂດຍອອກບາງນິຕິກຳຄື: ດຳລັດເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ (ປີ 1995), ດຳລັດສິດທິບັດ, ອະນຸສິດທິບັດ ແລະ ແບບອຸດສາຫະກຳ (ປີ 2002), ຂໍ້ກຳນົດການຂຶ້ນທະບຽນເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ (ປີ 2002), ແລະ ຂໍ້ກຳນົດການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດດຳລັດສິດທິບັດ, ອະນຸສິດທິບັດ ແລະ ແບບອຸດສາຫະກຳ (ປີ 2003). ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ ລັດຖະບານໄດ້ອອກກົດໝາຍຊັບສິນທາງບັນຍາໃນປີ 2007 ພ້ອມທັງກະກຽມອອກດຳລັດ-ລະບຽບການ ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດດ້ານສະຖາບັນ-ບຸກຄະລາກອນ ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍດັ່ງກ່າວ ກໍຄືເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO. ໃນການເຈລະຈາເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ, ສປປ ລາວ ໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ນິຕິກຳຈຳນວນໜຶ່ງ ໃນຂົງເຂດວຽກງານຊັບສິນທາງບັນຍາໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກ WTO ພ້ອມທັງໄດ້ຕອບແບບສອບຖາມ ແລະ ສົ່ງ ແຜນປະຕິບັດງານ ເພື່ອຂໍໄລຍະຜ່ອນຜັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ TRIPS ຈົນເຖິງປີ 2013.

ກົນໄກການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພາຍໃຕ້ສັນຍາຂອງ WTO ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການພື້ນຖານຂອງລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຢ່າງຈະແຈ້ງ ໂດຍໄດ້ແບ່ງຂັ້ນຕອນ ແລະ ໄລຍະເວລາ ດັ່ງນີ້:

ລ/ດ	ຂັ້ນຕອນ	ໄລຍະເວລາ
01	ປຶກສາຫາລື, ຄົ້ນກາງໄກ່ເກ່ຍ	60 ວັນ
02	ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຕັດສິນ	45 ວັນ
03	ບົດລາຍງານສະບັບສຸດທ້າຍໃຫ້ແຕ່ລະຝ່າຍ	6 ເດືອນ
04	ບົດລາຍງານສະບັບສຸດທ້າຍໃຫ້ສະມາຊິກ ອອກ	3 ອາທິດ
05	ຮັບຮອງບົດລາຍງານຂອງໜ່ວຍງານແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ (DSB) (ຖ້າບໍ່ມີການອຸທອນ)	60 ວັນ
	<u>ຖ້າບໍ່ມີການອຸທອນ ລວມທັງໝົດ</u>	1 ປີ
06	ບົດລາຍງານຂອງຄະນະອຸທອນ	60-90 ວັນ
07	ໜ່ວຍງານແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງປະກອບຮັບຮອງເອົາບົດລາຍງານຂອງຄະນະອຸທອນ ແລະ ຄະນະກຳມະການ	30 ວັນ
	<u>ຖ້າມີການອຸທອນ ລວມທັງໝົດ</u>	1 ປີ 3 ເດືອນ

ຂັ້ນຕອນການປຶກສາຫາລື ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄູ່ກໍລະນີດ້ວຍກັນເປັນຂັ້ນຕອນທຳອິດທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອສ້າງຄວາມປອງດອງ ແລະ ຫາທາງອອກຮ່ວມກັນກ່ອນ ແລະ ເນື່ອງຈາກຜົນຂອງການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ຈຶ່ງຮ້ອງຮຽນໄປຍັງ WTO ເພື່ອສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຊ່ວຍແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ.

ນັບແຕ່ໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງ WTO ໃນປີ 1995 ຈົນເຖິງເດືອນກຸມພາ 2008 ໄດ້ມີການຮ້ອງຮຽນຈຳນວນ ທັງໝົດ 371 ຄະດີ, ໄດ້ຮັບການໄກ່ເກ່ຍແບບສອງຝ່າຍ 110 ຄະດີ. ສະມາຊິກສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ຖືກຮ້ອງຮຽນແມ່ນ ອາເມລິກາ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ການາດາ, ບຣາຊິນ, ອິນເດຍ, ເມັກຊິກໂກ, ອາເຈນຕິນາ, ສ. ເກົາຫຼີ, ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ໄທ. ໂດຍລວມແລ້ວ ກົນໄກການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນ WTO ແມ່ນມີປະສິດທິຜົນພໍສົມຄວນ ພ້ອມທັງການ ກຳນົດເວລາການແກ້ໄຂທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ ເມື່ອທຽບກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆ ເນື່ອງຈາກປະເທດທີ່ພັດທະນາ ສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ເສຍຄະດີໄດ້ມີການປັບປຸງ, ແກ້ໄຂລະບຽບການຂອງຕົນເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຂອງ WTO.

ການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າ

ນອກຈາກຈະເປັນເວທີໃນການເຈລະຈາ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າແລ້ວ, ອົງການ WTO ຍັງມີບົດບາດໃນການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າຂອງປະເທດສະມາຊິກໃນແຕ່ລະໄລຍະອີກດ້ວຍ. ຈຸດປະສົງຂອງການທົບທວນສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ເປົ້າໝາຍຄື: 1) ເພື່ອທົບທວນ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະ ແລະ ຂໍ້ຜູກພັນຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກທີ່ໃຫ້ໄວ້ພາຍໃຕ້ສັນຍາການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍ; 2) ເພື່ອສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງຕໍ່ກັບບັນດານະໂຍບາຍການຄ້າ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບຫຼັກການຂອງ WTO. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຈຸດປະສົງຂອງການທົບທວນບໍ່ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃນຂະບວນການກົນໄກການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ແຕ່ເພື່ອຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ລະບົບການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍສາມາດດຳເນີນໄປຢ່າງຄ່ອງຕົວ ແລະ ໂປ່ງໃສ ບົນພື້ນຖານການແຂ່ງຂັນເສລີ. ດັ່ງນັ້ນ, WTO ຈຶ່ງມີພາລະບົດບາດໃນການຕິດຕາມກົນໄກການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າ ພ້ອມທັງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກ ໂດຍຜ່ານການຈັດກອງປະຊຸມ ຊຶ່ງປະກອບມີບົດລາຍງານຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ແລະ ບົດລາຍງານທີ່ກະ

ກຽມໂດຍ ກອງເລຂາ WTO. ເນື້ອໃນຂອງບົດລາຍງານປະກອບດ້ວຍລາຍລະອຽດຂອງການກວດສອບ ນະໂຍບາຍການຄ້າ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງສະມາຊິກ, ພ້ອມທັງລະບຸເຖິງອົງກອນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ກຳນົດນະໂຍບາຍການຄ້າ ແລະ ສະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກຂອງປະເທດນັ້ນໆ ຊຶ່ງບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວແມ່ນກອງເລຂາ WTO ເປັນຜູ້ກະກຽມພາຍໃຕ້ການໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືຈາກສະມາຊິກ. ພາຍຫຼັງການທົບທວນສິ້ນສຸດລົງ, ບົດບັນທຶກຂອງກອງເລຂາ WTO ແລະ ບົດບັນທຶກກອງປະຊຸມການທົບທວນຈະຖືກຈັດພິມເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສາທາລະນະຊົນຊາບ. ສຳລັບໄລຍະເວລາຂອງການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າທີ່ດຳເນີນໂດຍສະພາທົ່ວໄປນັ້ນ, WTO ໄດ້ກຳນົດ 4 ປະເທດສະມາຊິກອັນດັບຕົ້ນໆ ທີ່ມີສ່ວນແບ່ງຂອງການຄ້າໂລກຫຼາຍທີ່ສຸດ, ປະຈຸບັນລວມມີ: ສະຫະພາບເອີຣົບ, ສະຫະລັດອາເມລິກາ, ຈີນ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ຕ້ອງໄດ້ທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າຂອງຕົນທຸກໆ 2 ປີ, ອີກ 16 ສະມາຊິກອັນດັບຕໍ່ໄປຖືກທົບທວນທຸກໆ 4 ປີ ແລະ ສະມາຊິກທີ່ຍັງເຫຼືອທົບທວນໃນຮອບ 6 ປີ ຕໍ່ຄັ້ງ. ສ່ວນສະມາຊິກ ທີ່ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຈະໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດສຳລັບໄລຍະເວລາຂອງການທົບທວນຍາວກວ່າປົກກະຕິ.

ການເຈລະຈາເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO

ພາຍໃຕ້ມາດຕາ XII ຂອງສັນຍາມາຣາເກສ ວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງ WTO ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ທຸກປະເທດ ທີ່ ອານາຈັກເຂດພາສີທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະລາດໃນການປະຕິບັດນະໂຍບາຍດ້ານການຄ້າ ສາມາດເຈລະຈາເຂົ້າເປັນ ສະມາຊິກອົງການ WTO ໄດ້ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັບສະມາຊິກ WTO”.

ໃນການເຈລະຈາດັ່ງກ່າວ, ປະເທດທີ່ສະໝັກຕ້ອງເຫັນດີເຫັນພ້ອມທີ່ຈະສ້າງບາດກ້າວເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຕິກຳ ແຫ່ງຊາດຂອງຕົນສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຕ່າງໆຂອງສັນຍາ WTO. ນອກນັ້ນ, ປະເທດເຫຼົ່ານີ້ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ພັນທະທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາພາສີ ແລະ ດັດແກ້ລະບຽບການຂອງຕົນ ເພື່ອປັບປຸງການເປີດຕະຫຼາດດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ. ພັນທະເຫຼົ່ານີ້ຖືວ່າແມ່ນລາຄາຂອງບື້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ຈະເຂົ້າໄປຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການຫຼຸດອັດຕາພາສີແລະຂໍ້ຜູກພັນອື່ນໆ ທີ່ບັນດາປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຮ່ວມຕົກລົງກັນມາແລ້ວ ໃນໄລຍະຜ່ານມາບັນພື້ນຖານຫຼັກການການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ. ໃນປະຈຸບັນມີ 29 ປະເທດ ທີ່ກຳລັງເຈລະຈາເພື່ອການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO.

ເງື່ອນໄຂໃນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ (accession package) ຈະປະກອບດ້ວຍ 3 ເອກະສານທີ່ຮັບຮອງ ເອົາໝາກຜົນຂອງການເຈລະຈາທັງຫຼາຍຝ່າຍ ແລະ ສອງຝ່າຍ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:

- ບົດລາຍງານກອງປະຊຸມໜ່ວຍປະຕິບັດງານທີ່ສັງຮວມບັນດາຂັ້ນຕອນ ແລະ ເງື່ອນໄຂພ້ອມທັງຂໍ້ຕົກລົງໃນການປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳຂອງການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ;
- ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນຂອງການເປີດຕະຫຼາດດ້ານສິນຄ້າ; ແລະ
- ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນຂອງການເປີດຕະຫຼາດດ້ານການບໍລິການ.

ເອກະສານເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຜົນຂອງການເຈລະຈາລະຫວ່າງລັດຖະບານທີ່ຈະເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ ແລະ ສະມາຊິກ WTO ຊຶ່ງຈະຖືກຮັບຮອງໂດຍສະພາທົ່ວໄປ ຫຼື ກອງປະຊຸມລັດຖະມົນຕີຂອງ WTO. ຫຼັງຈາກການຮັບຮອງ ດັ່ງກ່າວປະເທດສະມາຊິກມີສິດທີ່ຈະເຊັນເອກະສານດັ່ງກ່າວໄດ້ທຸກເມື່ອ ແລະ ການເຊັນຮັບເອົາເງື່ອນໄຂຕົກລົງນັ້ນ ແມ່ນຈະຂຶ້ນກັບການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນຈາກສະພາແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດທີ່ຈະເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ ພາຍໃນໄລຍະເວລາ 3 ເດືອນ. ການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກແບບສົມບູນຈະມີຜົນສັກສິດຫຼັງຈາກ 30 ວັນນັບແຕ່ມີສັດຕະຍາບັນຂອງປະເທດນັ້ນໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ WTO ຊາບວ່າ ສະພາແຫ່ງຊາດຂອງຕົນໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນແກ່ເງື່ອນໄຂໃນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກດັ່ງກ່າວແລ້ວ.

ສຳລັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ໄລຍະເວລາເຈລະຈາເຂົ້າເປັນສະມາຊິກແຕ່ລະປະເທດຈະແຕກຕ່າງກັນໄປ. ຕົວຢ່າງ ສປປ ຈີນ ໃຊ້ເວລາເຈລະຈາເຖິງ 15 ປີ, ສ່ວນຫວຽດນາມໃຊ້ເວລາເຈລະຈາ 12 ປີ ຈຶ່ງສຳເລັດການເຈລະຈາເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ.

ການເຈລະຈາເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ດຳເນີນມາແຕ່ປີ 1997 ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມໜ່ວຍປະຕິບັດງານມາແລ້ວ 5 ຄັ້ງ ແລະ ກຳລັງກະກຽມຈັດຄັ້ງທີ 6 ທີ່ຈະມີຂຶ້ນພາຍໃນຕົ້ນປີ 2010, ໂດຍຈະໄດ້ສົ່ງແຜນປະຕິບັດງານນິຕິກຳສະບັບລວມ (Legislative Action Plan) ພ້ອມທັງ ດ້ານພາສີ (Customs Valuation), ດ້ານສຸຂະພາບໄມ ແລະ ອະນາໄມພືດ (Sanitary and Phytosanitary: SPS), ດ້ານເຕັກນິກທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຄ້າ (Technical Barriers to Trade: TBT) ແລະ

ກອງປະຊຸມໜ່ວຍປະຕິບັດງານຄັ້ງທີ 5 ວັນທີ 14 ກໍລະກົດ 2009 ທີ່ ເຈນນີວາ, ສະວິດເຊີແລນ

ດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາຍທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ (TRIPS). ແຜນປະຕິບັດງານເຫຼົ່ານັ້ນສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງມາແລ້ວ 2-3 ຄັ້ງ. ພ້ອມນັ້ນ ຍັງໄດ້ສົ່ງບົດສະເໜີເປີດຕະຫຼາດດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ດ້ານບໍລິການ ທີ່ໄດ້ປັບປຸງມາແລ້ວສອງຄັ້ງ. ການເປີດຕະຫຼາດຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້ຍັງບໍ່ທັນສິ້ນສຸດເທື່ອ, ການເຈລະຈາເປີດຕະຫຼາດຍັງສືບຕໍ່ໂດຍຄາດວ່າອັດຕາພາສີສະເລ່ຍຂອງລາວຍັງຈະມີການຫຼຸດລົງ. ການເປີດຂະແໜງບໍລິການຍ່ອຍຍັງຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນຈົນກວ່າຈະຕົກລົງກັບທຸກສະມາຊິກທີ່ໄດ້ ຍື່ນຂໍ້ສະເໜີມາ. ນອກນັ້ນ, ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ຕອບຄຳຖາມໄປແລ້ວກວ່າ 600 ຂໍ້. ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຂໍ້ສົງໄສ ແລະ ຄຳຖາມກ່ຽວກັບເຖິງຜົນປະໂຫຍດ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນເມື່ອ ສປປ ລາວ ເຂົ້າເປັນ ສະມາຊິກ WTO ແຕ່ພັກ ແລະ ລັດຖະບານລາວ ກໍ່ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດໃນການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດກັບສາກົນທີ່ມີຄວາມສອດ ຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ການຄ້າກັບຕ່າງປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ສປປ ລາວ ຈຶ່ງສືບຕໍ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ທັງພາກລັດ ແລະ ທຸລະກິດ ເພື່ອຍາດແຍ່ງຜົນປະໂຫຍດສູງ ສຸດໃນການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດກັບສາກົນ ກໍ່ຄືການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ WTO.

ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າສາກົນດ້ານການຄ້າ

ສປປ ລາວ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເຂົ້າໃນໂຄງການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າສາກົນດ້ານການຄ້າ (Integrated Framework-IF) ໃນປີ 2004. ໂຄງການ IF ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ດ້ານເຕັກນິກທີ່ກ່ຽວພັນກັບການຄ້າ ລວມທັງເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ສະຖາບັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວພັນກັບການຄ້າ.

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອພັດທະນາການຄ້າ (Trade Development Facility-TDF) ເປັນການຮ່ວມມືກັນຄັ້ງທຳອິດລະຫວ່າງ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ອົດສະຕາລີ, ອີຢູ ແລະ ທະນາຄານໂລກໃນຂອບເຂດວຽກງານການຄ້າ. ໂຄງການ TDF ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງລັດຖະບານລາວທີ່ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດແບບຍືນຍົງ ໂດຍການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າເຊັ່ນ: ການເຄື່ອນຍ້າຍສິນຄ້າຢູ່ຊາຍແດນ, ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພາກລັດ ແລະ ທຸລະກິດປະຕິບັດວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ໂຄງການ TDF ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ລະບຸໃນ ບົດວິໃຈການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າສາກົນທາງການຄ້າ (Diagnostic Trade Integration Study-DTIS) ແລະ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບູລິມະສິດ (Action Matrix-AM) ຊຶ່ງມີການກະກຽມພາຍໃຕ້ຂະບວນການ IF. ໂຄງການ TDF ປະກອບດ້ວຍ 5 ອົງປະກອບຫຼັກຄື:

- ກ. ການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າ. (Trade Facilitation-TF)
- ຂ. ສ້າງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດໃນຂອບສຸຂະອານາໄມພືດ ແລະ ສັດ (Sanitary and Phytosanitary - SPS) ແລະ ເຕັກນິກທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຄ້າ (Technical Barriers to Trade-TBT)
- ຄ. ສ້າງຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນໃນການສົ່ງອອກ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ (Export Competitiveness and Business Environment)
- ງ. ສ້າງຄວາມສາມາດດ້ານ ນະໂຍບາຍການຄ້າ, ສັນຍາການຄ້າ, ສ້າງກາລະໂອກາດໃນການເຂົ້າສາກົນ (Capacity Building, Trade Policy, Trade Agreements, and Global Opportunities)
- ຈ. ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ (National Implementation Unit—NIU)

ງົບປະມານທັງໝົດຂອງໂຄງການ TDF ແມ່ນ 6.8 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ໂຄງການໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນແຕ່ເດືອນທັນວາ 2008 ແລະ ຈະສິບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະເວລາ 4 ປີ ຮອດປີ 2012. ໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ TDF ແມ່ນໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ (NIU), ຊຶ່ງມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງດ້ານເຕັກນິກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ການປະຕິບັດວຽກງານປະຈຳວັນດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແຜນປະຕິບັດງານສະເພາະຂອງແຕ່ລະໜ່ວຍງານ.

ໂຄງການ TDF ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳກອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອພັດທະນາການຄ້າ (TDF Steering Committee) ຊຶ່ງຈະຈັດກອງປະຊຸມພົບປະສອງຄັ້ງຕໍ່ປີ ໂດຍການເປັນປະທານຮ່ວມລະຫວ່າງ ທ່ານລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ. ບັນດາສະມາຊິກລວມມີ: ບັນດາໜ່ວຍງານ GSEUs ແລະ ກົມອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົດສະຕາລີ, ຄະນະກຳມາທິການເອີຣົບ, ທະນາຄານໂລກ ແລະ ຕາງໜ້າ ສປຊ.

ສະຫຼຸບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ TDF

ອົງປະກອບການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າ Trade Facilitation Component

ອົງປະກອບການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງກົມນຳເຂົ້າແລະສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ. ຈຸດປະສົງໂດຍລວມຂອງອົງປະກອບດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນທາງການຄ້າໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ເວລາ ໃນການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ ແລະ ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າໃນລາວ. ພ້ອມນີ້ ກໍ່ຈະໄດ້ມີການປັບປຸງຂະບວນການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄ້າໃຫ້ມີລັກສະນະງ່າຍດາຍ ແລະ ທັນສະໄໝ.

ດ້ານຄວາມຄືບໜ້າຂອງໂຄງການໃນກອບວຽກງານ TF ນີ້: ກົມນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກໄດ້ຈັດສຳມະນາໃນກາງເດືອນມັງກອນ 2009 ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງໂຄງການ TDF, ຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມສຳມະນາແມ່ນເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຈຸດມຸ່ງໝາຍ ແລະ ວິໄສທັດ ຂອງແຜນປະຕິບັດງານສະເພາະຂອງການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າ. ກອງປະຊຸມສຳມະນາຕໍ່ເນື່ອງຈາກກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນ ກຸມພາ 2009 ແລະ ຮ່າງແຜນປະຕິບັດງານສະບັບທຳອິດໄດ້ສົ່ງໃຫ້ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າໃນຕົ້ນເດືອນ ມີນາ 2009. ຮ່າງແຜນປະຕິບັດງານໄດ້ມີການແປເປັນພາສາລາວ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານການອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າເພື່ອມີຄຳເຫັນ. ກົມນຳເຂົ້າແລະສົ່ງອອກໄດ້ສັງລວມຄຳເຫັນຈາກ 11 ກະຊວງ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ທີ່ປຶກສາຂອງທະນາຄານໂລກເພື່ອປັບປຸງຮ່າງແຜນປະຕິບັດງານໃນຕົ້ນເດືອນ ມິຖຸນາ 2009. ກອງປະຊຸມສຳມະນາເພື່ອປຶກສາຫາລືໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປແມ່ນຈະຈັດໃນຊ່ວງທ້າຍປີ 2009.

ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍ ຫຼື ກົມນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການສ້າງຖານຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງການຄ້າ (Trade Portal) ໃນເດືອນສິງຫາ 2009. ຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມສຳມະນາແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນ ແລະ ແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບຖານຂໍ້ມູນທາງການຄ້າແກ່ພະນັກງານທັງພາກລັດແລະເອກະຊົນ.

ອົງປະກອບສ້າງຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນໃນການສົ່ງອອກ
Export Competitiveness Component

ອົງປະກອບການສ້າງຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນໃນການສົ່ງອອກ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ແນໃສ່ການພັດທະນາຕະຫຼາດເພື່ອການສ້າງທຸລະກິດການບໍລິການໃນຂະແໜງບູລິມະສິດ. ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນເພື່ອຍົກລະດັບການຜະລິດຂອງຂະແໜງ ການທີ່ມີທ່າແຮງສູງສຳລັບການສົ່ງອອກ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບ, ຫັດຖະກຳ, ທຸລະກິດດ້ານກະສິກຳ, ການປຸງແຕ່ງໄມ້, ແລະ ການຄ້າຜ່ານອີເລັກໂຕຣນິກ (E-Commerce). ກົມສົ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າ ເປັນໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອົງປະກອບດັ່ງກ່າວ ແລະ ສາມາດສະຫຼຸບຄວາມຄືບໜ້າຂອງການປະຕິບັດງານດັ່ງນີ້:

ການສ້າງສູນຝຶກອົບຮົມດ້ານຕັດຫຍິບ: ສະມາຄົມຕັດຫຍິບ (ALGI) ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການກະກຽມສຳລັບສູນຝຶກອົບຮົມໂດຍມີງົບປະມານ 275.800 ໂດລາສະຫະລັດສຳລັບປີທີ 1 ແລະ 2. ເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງສູນຝຶກອົບຮົມແມ່ນແນໃສ່ການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມຄູຝຶກຈຳນວນ 3000 ຄົນຢູ່ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບ. ສູນຝຶກອົບຮົມດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຮັບການບໍລິຫານໂດຍຊ່ວງຊານຕ່າງປະເທດໃນໄລຍະ 2 ປີທຳອິດ ແລະ ຄາດວ່າຈະສາມາດດຳເນີນການດ້ວຍຕົນເອງໃນປີທີ 3 ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ໃນອະນາຄົດ,

ການສົ່ງອອກຜັກກະລຳຂອງແຂວງຈຳປາສັກໄປປະເທດເພື່ອນບ້ານ

ສິນຄ້າກະສິກຳລາວທີ່ຕະຫຼາດຂາຍສົ່ງໃນຈັງຫວັດອຸບົນ, ປະເທດໄທ

ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ (Okra) ລາວສົ່ງອອກໄປປະເທດ ຍີ່ປຸ່ນ

ສະມາຄົມອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບລາວຈະເປັນຜູ້ບໍລິຫານສູນຝຶກອົບຮົມໂດຍມີບັນດາອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບເປັນຜູ້ໃຊ້ບໍລິການຂອງສູນຝຶກດັ່ງກ່າວ.

ການຜະລິດໄໝ ແລະ ຫັດຖະກຳແບບຍືນຍົງ: ການຜະລິດໄໝແບບຍືນຍົງໄດ້ຖືກອະນຸມັດໂດຍພື້ນຖານໃນກອງປະຊຸມ Steering Committee ຄັ້ງທີ 2. ໂຄງການປະກອບດ້ວຍ 3 ອົງປະກອບຫຼັກຄື: (1). ການຜະລິດໄໝເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ບໍລິສັດຕົວແບບໃນການຂະຫຍາຍກິດຈະກຳການລ້ຽງໄໝເພື່ອເພີ່ມການຜະລິດໄໝລາວ ແລະ ພັດທະນາຄຸນນະພາບໂດຍການເຕົ້າໂຮມເອົາຫຼາຍໆຄອບຄົວເຂົ້າໃນຂະແໜງການນີ້; (2). ຈັດຕັ້ງງານຫັດຖະກຳແຫ່ງຊາດລາວ; (3). ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການອອກແບບໂດຍການຝຶກອົບຮົມນັກອອກແບບ 20-25 ຄົນເພື່ອໃຫ້ກາຍເປັນນັກອອກແບບທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

ການພັດທະນາທຸລະກິດກະສິກຳ: ບົດລາຍງານການສຶກສາກ່ຽວກັບທຸລະກິດກະສິກຳແບບຂ້າມແດນໄດ້ມີການສຶກສາໂດຍທີມງານເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກຈາກກົມສົ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າ (DPTP-GSEU), NIU ແລະ ຜູ້ຊ່ວງຊານພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານໂລກທີ່ແຂວງຈຳປາສັກໃນໄລຍະອາທິດທຳອິດຂອງເດືອນ ມິຖຸນາ 2009. DPTP ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມໃນວັນທີ 23 ກໍລະກົດ 2009 ທີ່ເມືອງປາກເຊເພື່ອສະເໜີບົດລາຍງານການສຶກສາໃນເບື້ອງຕົ້ນ. ຜູ້ຊ່ວງຊານໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຂໍ້ຈຳກັດຫຼັກ ໃນການພັດທະນາທຸລະກິດກະສິກຳເຊັ່ນ: ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການຜະລິດ, ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານທຸລະກິດ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການຄ້າ. ນອກນີ້, ຄວາມພະຍາຍາມຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ແຂວງຈຳປາສັກໃນການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການລົງທຶນຂ້າມແດນ ໃນຂະແໜງທຸລະກິດກະສິກຳ

ເຮັດໃຫ້ແຂວງສາມາດບັນລຸການລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກຳໃນ
ມູນຄ່າເຖິງ 100 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດໃນໄລຍະປີ 2000
ເຖິງ 2008; ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມສົນທະນາລະຫວ່າງ ພາກລັດ
ແລະ ເອກະຊົນພາຍໃນແຂວງ; ກຳນົດເຂດອຸດສາຫະກຳ 3
ແຫ່ງ (2.284 ຮຕ) ແລະ ໄດ້ເຊັນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈເຊິ່ງ
ກັນ ແລະ ກັນ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຜູກພັນສອງສົ້ນ (Contract Farm-
ing) ກັບແຂວງອຸບົນຣາຊະທານີ. ແບບແຜນໂຄງການ Agro-
processing ຈະຖືກຮ່າງຂຶ້ນອີງຕາມຜົນຂອງກອງປະຊຸມທີ່
ເມືອງປາກເຊຄັ້ງນີ້.

ອົງປະກອບການສ້າງຄວາມສາມາດ
Capacity Building Component

ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາເສດຖະກິດການຄ້າ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ
ແລະ ການຄ້າ ເປັນຫົວໜ່ວຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອົງປະກອບການ
ສ້າງຄວາມສາມາດເຊິ່ງຮຽກວ່າ ERIT-GSEU. ອົງປະກອບນີ້
ຈະໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກໃນ
ຮູບແບບການຈັດກອງປະຊຸມສຳມະນາ, ການຝຶກອົບຮົມອື່ນໆໃນ
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ. ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ປະຕິບັດ
ແລ້ວປະກອບມີ:

- ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການທີ່ປະຕິບັດ
ວຽກງານພາຍໃຕ້ ERIT-GSEU;
- ສ້າງຕັ້ງຫ້ອງການບໍລິຫານວຽກງານ (Formal Perma-
nent Secretary Office—PMO) ໃນ ERIT;
- ຝຶກອົບຮົມພາສາອັງກິດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານການຄ້າ.

ກິດຈະກຳທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

- ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນທົ່ວປະເທດ;
- ຈັດສຳມະນາ ຝຶກອົບຮົມສຳລັບນັກຄົ້ນຄ້ວາເພື່ອເສີມ
ຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືໃນການຄົ້ນຄ້ວາ
ກ່ຽວກັບການຄ້າໃນ ສປປ ລາວ;
- ຮ່າງບົດສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ກ່ຽວກັບໂຄງການ “ໜຶ່ງ
ເມືອງ ໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ” ຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ
ອຸດົມໄຊ.

ອົງປະກອບສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ

National Implementation Unit Component

ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ (NIU) ມີ
ໜ້າທີ່ໃນການສົ່ງເສີມບັນດາ GSEU ທາງດ້ານ
ເຕັກນິກ, ປະສານງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ໂຄງການໂດຍທົ່ວໄປ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ
ຜົນໂຄງການ.

ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ NIU ໄດ້ປະຕິບັດໃນໄລຍະ 6 ເດືອນຜ່ານມາປະກອບດ້ວຍການ
ຈັດກອງປະຊຸມສຳມະນາ (Retreat) ໃນວັນທີ 23 ກໍລະກົດ 2009 ທີ່ແຂວງຈຳປາ
ສັກເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະ GSEU ແລະ NIU ສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າຂອງການປະຕິບັດ
ໂຄງການພ້ອມທັງປຶກສາຫາລືບັນດາຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃນການປະຕິບັດວຽກງານ. ກອງ
ປະຊຸມສຳມະນາດັ່ງກ່າວຍັງແນໃສ່ສ້າງການພົວພັນປະສານງານຂອງບັນດາພາກສ່ວນ
ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: (ທະນາຄານໂລກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງ
ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດໂຄງ
ການ ມີຄວາມວ່ອງໄວຂຶ້ນໃນອານາຄົດ.

NIU ຍັງໄດ້ສຳເລັດການຈັດກອງປະຊຸມ ໜ່ວຍງານຍ່ອຍຂະແໜງການຄ້າ ແລະ
ເອກະຊົນ, ແລະ ກອງປະຊຸມຄະນະຊີ້ນຳກອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຫຼາຍຝ່າຍເພື່ອການ
ພັດທະນາການຄ້າຄັ້ງທີ 2 ໃນເດືອນ ພຶດສະພາ ປີ 2009.

ປະຈຸບັນນີ້ NIU ໄດ້ມີການປະສານງານ ແລະ ກະກຽມບົດສະເໜີໂຄງການກັບ
ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ກອງເລຂາໂຄງການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າສາກົນທາງການ
ຄ້າໄລຍະປັບປຸງ (EIF) ທີ່ ເມືອງ ເຈນນີວາ ເພື່ອຂົ່ວເຮັດປະມານພາຍໃຕ້ໂຄງການ
EIF Tier 1, ເຊິ່ງໂຄງການດັ່ງກ່າວຄາດວ່າຈະເລີ່ມຕົ້ນໃນກາງປີ 2010. ໂຄງການ
ນີ້ຈະສະໜັບສະໜູນການປັບປຸງ DTIS ແລະ Action Matrix. NIU ຍັງໄດ້ມີ
ການປະສານງານກັບຊ່ຽວຊານ SECO ເພື່ອສ້າງໂຄງການໃນຮູບແບບ
UN Cluster Program, ເຊິ່ງຄາດວ່າໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະສາມາດເລີ່ມຕົ້ນໃນກາງ
ປີ 2010.

NIU ໄດ້ມີການຈັດຈ້າງພະນັກງານຄົນລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ດ້ານການເງິນ,
ການຈັດຊື້ ເພື່ອສ້າງຄວາມເປັນເຈົ້າການໃນການຈັດຊື້ ແລະ ມີລະບົບການເງິນທີ່ມີ
ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງບັນດາປະເທດ ຫຼື ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ໃຫ້
ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ. ໄປຄຽງຄູ່ກັນກໍໄດ້ມີການຈັດຈ້າງພະນັກງານປະສານງານໂຄງການ
ເພື່ອສ້າງຄວາມເປັນເຈົ້າການທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການ
ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆໃນກອບວຽກງານການຄ້າ.

Laos and US launch the Lao BTA/WTO Project Phase II Year 2009

- On February 02, 2009 Laos and The United States launched the second phase of Lao BTA/WTO project, managed by USAID and funded by the U.S. Government through the U.S. Embassy in Laos. The objectives of the project are to help Laos meet the requirements to join the World Trade Organization (WTO), comply with obligations under the Lao-U.S. Bilateral Trade Agreement (BTA), and fulfill its commitments to the ASEAN Economic Community.
- The second phase of the Lao BTA/WTO Project will build upon successes of the initial phase. These include English-language translations of trade-related decrees, assessments of the impact of liberalizing telecommunication services, holding trade workshops for negotiators and regulators, and training government officials to draft trade-related fact sheets. The first phase was launched in 2008.
- The second stage will expand Lao policymakers' and business executives' access to trade-related information. In addition to developing a public website for the Ministry of Industry and Commerce's Foreign Trade Policy Department, the project will help establish an information center providing the government and private sector with access to trade-related agreements, laws, regulations and research.
- The program will support transparency by translating laws, regulations, and trade agreements. It will also provide legal analysis and assistance in drafting laws and regulations that comply with international standards and offer assistance to establish enquiry and notification points as required by the WTO.
- Training activities will also support WTO accession and BTA compliance by drawing upon the accession experiences of fellow ASEAN members. For example, the project sponsored a workshop for the National Assembly highlighting lessons learned from Cambodia's and Vietnam's WTO accession and implementation of BTA commitments. Later this year, Lao trade officials will undertake a study tour to Vietnam.
- Additional activities will foster dialogue between Laos' public and private sectors on trade reforms and help the Lao private sector learn about opportunities provided by the Lao-U.S. BTA. The second phase of the Lao BTA/WTO Project will conclude

Key Strategies of the Lao PDR on Trade Promotion with Vietnam from 2008 to 2015

OVERVIEW OF LAO-VIETNAMESE TRADE PROMOTION

Sharing a border 2,026 km in length, Lao PDR and Vietnam have a long-established economic and trade relationship. Since 1998, Lao PDR and Vietnam have concluded several trade-related agreements such as a Bilateral Trade Agreement; Goods in Transit Agreement; and a Lao-Vietnamese Preferential Tariff Arrangement, which allows exports from each country to enjoy tariff reductions and exemptions upon arrival in the other country.

From 2001 to 2008, trade relations between the two countries have grown significantly. Statistically, the total value of trade jumped from USD 178 million in 2000 to USD 422 million in 2008. While Lao PDR imports from Vietnam have been declining, Lao PDR's exports to Vietnam have soared from USD 96 million in 2005 to around 273 million in 2008 since the conclusion of the Lao-Vietnamese Trade Preferential Agreement.

Witnessing the above facts the Government of Lao PDR has set clear goals and strategies to foster trade development:

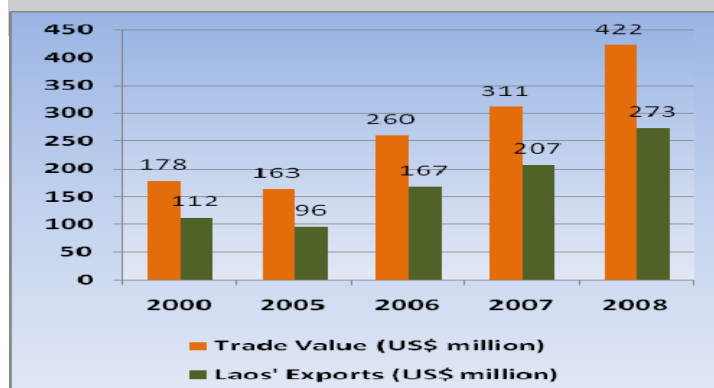
TRADE PROMOTION GOALS

- By 2010, the total value of trade between the two countries must achieve a minimum of US\$ 1 billion, of which Lao PDR's exports to Vietnam shall increase to approximately US\$ 520 million.
- By 2015, the total value of trade between the two countries must achieve a minimum of US\$ 2 billion, of which Lao PDR's exports to Vietnam shall increase to approximately US\$ 1.3 billion.

KEY STRATEGIES ON TRADE PROMOTION

To achieve trade promotion in line with these goals Lao PDR must:

- Attract a larger flow of investment from Vietnam to foster Lao production of products for export to Vietnam;
- Be a destination for capital, technology, and markets from third-party countries;
- Take all advantage of the East-West Economic Routes and the Lao-Thai Friendship Bridge II;
- Firmly maintain and promote current Lao product exports to Vietnam; create new export product lines to broaden Laos' market base in Vietnam; pay more attention to low volume Lao export products that are in high demand in Vietnam; and improve border trade.
- Improve trade facilitation to accommodate goods in transit.
- Try hard to outline trade preferential policies to accommodate a removal of import duties by 2015.
- Acknowledge that Lao-Vietnamese committees on trade and science-technology cooperation are crucial and must be significantly enriched.
- Together with Vietnam, build a suitable financial mechanism for continuous and progressive bilateral trade development.
- Improve legal and regulatory frameworks.
- Provide support on issues of production, markets, standards, etc. to local businesses.
- Nurture strong cooperation on bilateral trade promotion.
- Develop urgently needed infrastructure to facilitate trade.
- Upgrade border trade.

Trade value between Lao PDR and Vietnam
Source: Import-Export Department, MOIC

ASEAN Economic Integration

*The Second ASEAN Senior Economic Officials Meeting
(SEOM 2/39) 10–14 March 2008*

- The Common Effective Preferential Tariff Scheme for the ASEAN Free Trade Area (CEPT-AFTA) is a cooperative arrangement among ASEAN Member States which focuses on reducing and eliminating intra-regional tariffs. ASEAN has more recently enhanced the CEPT to a more comprehensive agreement called the ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA). The ATIGA covers all important areas such as: tariff liberalization, non-tariff barrier liberalization, sanitary and phyto-sanitary measures, customs and trade facilitation. The main rationale for the enhancement of the agreement is due to the fact that ASEAN has concluded negotiations with dialogue partners which resulted in agreements where trade is more liberalized than under the CEPT-AFTA. Another reason is the hope of improving intra-regional trade among ASEAN countries which currently only reach approximately 25 percent of the total trade.

- The 7th Package is the most up to date commitment under the ASEAN Framework Agreement on Services (AFAS). This package of commitments requires the liberalization of trade in services in 65 sub-sectors. The Lao PDR has liberalized 61 sub-sectors and the other 4 sub-sectors are expected to be liberalized by August 2009. The commitments under the AFAS are in line with the ASEAN Economic Commodity Blueprint (AEC Blueprint) which requires that ASEAN Member States continue expanding their services commitments towards achieving the free flow of services by 2015.

- The ASEAN Investment Area (AIA) was replaced by the ASEAN Comprehensive Investment Agreement (ACIA) in order to create a freer and a more open investment regime and to achieve ASEAN economic integration. ACIA is covering 4 pillars, namely: liberalization, protection, facilitation and promotion.

- ASEAN has concluded trade negotiation with dialogue partners such as: the Peoples' Republic of China, the Republic of Korea, Australia and New Zealand, and India, which has extended the free trade area. There are also other regions and countries that wish to integrate with the ASEAN Free Trade Area, these include: the South American Regional Economic Organization (MEROSUR) and the Gulf Cooperation Council. Interestingly, further integration via the initiatives for the ASEAN+3 (People's Republic of China, Japan and Republic of Korea) and the ASEAN+6 (Peoples' Republic of China, Japan and Republic of Korea, Australia, New Zealand and India) are being studied in detail and will be considered by the ASEAN leaders.

World Trade Organization “WTO”

The World Trade Organization (WTO) was established on 1 January 1995 as a replacement to the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT). At present, there are 153 member countries/custom territories which cover 90 percent of world trade and major export markets. Cape Verde is the newest member and joined the WTO on 23 July 2008. The WTO headquarters is located in Geneva, Switzerland and headed by General Director Mr. Pascal Lamy. Mr. Lamy has already been in position for two terms - his second term commenced in January 2009.

The WTO is an international organization governing the trade related rules and regulations based on a number of agreements which cover three areas: trade in goods, trade in services and trade related aspects of intellectual property rights. Moreover, the WTO is a forum for trade negotiation to liberalize and facilitate trade aiming at raising living standards, income generation and full employment as well as production and trade, while allowing for the optimal use of the world's resources.

The Ministerial Conference is the highest decision making body in the WTO. Thus far, six Ministerial Meetings have been organized since the WTO was established and the next meeting will be held in Geneva at the end of 2009.

The WTO Ministerial Conference

The 1 st meeting	in Singapore	December 1996
The 2 nd meeting	in Geneva, Switzerland	May 1998
The 3 rd meeting	in Seattle, U.S.	December 1999
The 4 th meeting	in Doha, Qatar	November 2001
The 5 th meeting	in Cancun, Mexico	September 2003
The 6 th meeting	in Hong Kong, China	December 2005

Trade in goods

Trade in goods is one of three main pillars of the WTO agreement. The rules regulating to trade in goods operate under the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT), negotiated in 1947 among 23 original members and entered into force in 1948. Over the years and via a number of rounds of negotiations, the GATT has been modified and amended. The most significant overhaul took place as a result of the 8th round of negotiations, the so-called Uruguay Round from 1986 to 1994. Therefore, GATT 1994 has incorporated the original GATT 1947 and successive amendments related to trade in goods.

Under the WTO context, trade in goods is divided into two categories as follows: agricultural goods which are identified in Annex I of the Agreement on Agriculture, including not only basic agricultural products such as: rice, corn, milk and live animals, but also products that are produced from agriculture such as: bread, butter, meat, beer, chocolate, sausages, alcohol, wine and so on; and industrial goods covering the rest of non-

Subagreements under GATT 1994

- Agreement on Agriculture
- Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures
- Agreement on Technical Barriers to Trade
- Agreement on Customs Valuation
- Agreement on Preshipment Inspection
- Agreement on Rules of Origin
- Agreement on Trade Related Investment Measures
- Agreement on Import Licensing Procedures
- Agreement on Special Safeguard
- Agreement on Anti dumping Measures
- Agreement on Subsidies and Countervailing Measures

agricultural product tariff lines.

GATT sets out the basic principles to constrain and guide the national trade policies of its members; and also provides the basis on which government members were able to carry forward and extend their multilateral cooperation on trade. In addition, GATT 1994 prescribes how members should apply particular aspects of policies affecting trade and deals with different aspects of trade concerned with regulation and easing the necessary formalities of customs and trade administration.

Key principles of the GATT

The key principles stipulated by GATT 1994 consist of the most-favored-nation (MFN) principle; national treatment; tariff reduction and binding; transparency; and the protection by tariffs.

Tariff reduction and binding

Members undertake commitments in which they state the maximum level of import duty (the bound tariff) or other charge or restrictions that they will apply to imports of specified types of goods under the schedule of concessions, Article II of GATT.

Transparency

Members are required to publish and notify the private sector, the general public and other WTO members of all information, rules, regulations, and laws related to trade. In addition, a trade policy review mechanism takes place every two to six years (depending on the level of development of the member) where a comprehensive assessment of all trade-related laws and regulations is carried out.

Tariffs preferred

The protection of domestic producers of a product should be given only through the application of tariff measures at the border. The provisions of the GATT aim at the restriction of all non-tariff barriers and, as far as possible, provides only for domestic protection through the single instrument of import duties. Import and export quota restrictions are generally prohibited in accordance with Article XI, even though some provisions of these articles and other articles provide for exemptions such as quantitative restrictions in special cases (two such exemptions are balancing and safeguard measures).

Most-Favored-Nations: MFN

Article I of the GATT stipulated that if one WTO member grants “Most Favored Nation treatment” to another member (such as: a tariff reduction for imported goods), it shall immediately and unconditionally provide the same treatment to imports from all members. This means that all WTO members are entitled to receive the most favorable treatments given by any member. However, the exception for MFN principles is provided by Article XXIV which allows members in Customs Unions and Free Trade Agreements to reduce tariffs among members which are lower than those under the WTO. In addition, there is the Decision in 1979 to provide Special and Differential Treatment (duty free and quota free market access) by developed countries to developing countries or least developed countries and among developing countries in order to build trading capacities, the so-called enabling clause.

National Treatment: NT

The National treatment principle, in Article III of the GATT, is also of fundamental importance supplementing to MFN principles. This principle requires importing countries impose requirements for imported goods equally to what has been required for domestic goods. For example, after goods have passed customs clearance, the levy of internal taxes, fees, and other charges which will affect the sale, transportation and distribution shall be the same for imported products as applied to domestic products.

Trade in services

The General Agreement on Trade in Services (GATS) is another of the three pillars of the multilateral trading system of the WTO agreements. The general principle of the GATS is to liberalize service markets gradually on a non-discriminatory and transparent basis. Furthermore, the agreement also defines the modes for market access on service sectors in the schedule of commitments, including market access and reserved measures for the preferential treatment of domestic services suppliers in order to provide protection from foreign competition.

Development of the services sector is important for socio-economic development and poverty reduction in the Lao PDR as the service sector accounts for 26 percent of GNP and 16.7 percent of national labor. Services also provide a valuable contribution to foreign exchange earnings, particularly in tourism and air transport.

In general, acceding countries to the WTO are expected to provide more market access in services compared to existing members. Least Developed Countries that have most recently acceded such as: Cambodia, Nepal and Cape Verde have committed to open 94, 77 and 99 of a total 160 sub-sectors respectively, while existing members open an average of only 24 and 54 sub-sectors for least developed and developing countries, respectively. In the WTO accession process, the Lao PDR has bilaterally negotiated with 10 countries and is required to similarly liberalize services sectors, in particular professionals (legal, accounting, information technology), telecommunications, financial services, distribution, construction, education, environment and tourism services. However, the Lao negotiating team does foresee to gain certain flexibilities in accordance with the Decision on the WTO Accession of LDCs which was approved by General Council of the WTO in 2002.

An open service sector can generate significant benefits including promoting competition and increasing effectiveness in the supply of services, attracting foreign investment and technology transfer, especially where sectors cannot be domestically supplied, and improving consumers welfare through greater price competition and the available of greater choice. However, there are also challenges when service sectors are opened too early, as the policy space will be limited due to the bound commitments. Moreover, there are risks in opening up sensitive service sectors too quickly, such as banking and insurance, if the institutional and legal framework is not ready. Finally, opening some service sectors before domestic “infant industries” have had a chance to establish themselves in areas such as retail, construction and transportation might lead to national firms being unable to compete with foreign services providers

Trade Related Intellectual Property Rights

The Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) is the third main pillar of the WTO Agreement. TRIPS was based on the conventions developed by World Intellectual Property Organization (WIPO) in order to provide protection on innovation, design and the creation of technology which are generally called industrial properties (trademarks, geographical indications, industrial designs, patents, the layout-designs of integrated circuits and trade secrets). In addition, the TRIPS provides protection for copyright (e.g. books and other writings, musical compositions, paintings, sculptures, computer programs and films) and rights related to copyright (e.g. those of actors, singers and musicians, producers of phonograms and broadcasting organizations.)

TRIPS provides minimum standards for the protection of intellectual property rights based on non-discrimination (MFN and National Treatment) and transparency, the same basis of trade as under other areas of the multilateral trading system. TRIPS also allows LDCs a transitional period in implementation of the agreement until 2013. Similarly LDCs will not have to give exclusive marketing rights to pharmaceuticals that are subject of a patent application until 1 January 2016. In addition, since the Doha round of negotiation (which started in 2001 and not yet been completed), ministerial decisions in Cancun in 2003 and Hong Kong in 2005 have made allowances for LDCs to gain access to medicines for diseases which are particularly harmful to the public such as: HIV/AIDs, Tuberculosis, malaria and others. These decisions have granted LDCs greater flexibility on TRIPS by permitting special arrangements such as Compulsory Licensing and Parallel Imports.

The newly acceded LDC members of the WTO have negotiated for a 2-4 year transitional period to implement TRIPS after their accession. Cambodia and Nepal became members of WTO in 2004, and received a transitional period up to January 2007. Cape Verde (which became a member in 2008) has until 2013 to implement the TRIS agreement. On the commitment for patent and data testing, the three above-mentioned countries have received the flexibilities as the same as other LDCs up to 2016.

Lao PDR is became a party to the WIPO in 1995 and has also joined the Paris Convention on the Protection of Industrial Properties, as well as the Bern Convention on the Protection of the Achievement of Literary and Artistic Works. Although the Lao PDR is not yet a WTO member, it is promoting the protection of intellectual property rights by introducing legislation such as: Decree on Trade Marks (1995), Decree on Patents, Petty Patents and Industrial Designs (2002), Decision on the Registration of Trade Marks (2002), and Decision on the Implementation of the Decree on Patents, Petty Patents and Industrial Designs (2003).

Also of key importance, the Government introduced the Law on Intellectual Property Rights in 2007. In addition, the Government is preparing to adopt decrees, regulations and build institutional and staff capacity in order to ensure the implementation of the law, as a means of ensuring compliance with the WTO requirements. In WTO accession negotiations, the Lao PDR has provided information and details of legislation related to intellectual properties to the WTO, as well as providing answers to specific questions in this area. Lao PDR has requested a transition period for TRIPS implementation until 2013.

Dispute Settlement

Under the WTO agreement, the basic provisions and procedures on dispute settlements are provided explicitly. The procedures and prescribed time periods during which each procedure should be completed are as follows:

No.	Procedure	Time Period
01	Consultations / mediations	60 days
02	Setting up a panel	45 days
03	Final report for each party	6 months
04	Final report for WTO members	3 weeks
05	Approve the report of Dispute Settlement Body (DSB) (if no appeal)	60 days
	<u>The total time for case with no appeal</u>	1 year
06	Appellate Body's report	60-90 days
07	Dispute Settlement Body approves the report of Appellate Body and committee	30 days
	<u>The total time for case with appeal</u>	1 year and 3 months

The consultation step to settle the dispute between parties is an initial step to reach understanding and solution with each other. If they cannot reach agreement, either party can request the WTO to set up a panel to settle the case.

Since the establishment of the WTO in 1995 until February 2008, a total of 371 cases were brought before the Dispute Settlement Body, of which 110 cases were settled by bilateral consultation. The members submitting the greatest number of dispute cases are as follows: United States, European Union, Canada, Brazil, India, Mexico, Argentina, Korea, Japan and Thailand. In general, the WTO dispute settlement mechanism is considered an effective process with a reasonable time period comparing to those in other international organizations. Most developed countries that fail in their cases, subsequently do improve and adjust their regulations in order to comply with the WTO requirements.

Trade Policy Review

In addition to providing a forum for negotiations and dispute settlements on trade, the WTO also plays a role in periodically reviewing members' trade policy. The objective of a trade policy review is divided into two aspects as follows: 1) to review and monitor the implementation on obligations and commitments by members which have they have provided under multilateral trade agreements; 2) to create transparency and deeper understanding on trade policies and implementation in order to comply with the WTO requirements.

Trade policy reviews do not aim to provide information for dispute settlement procedures, but to facilitate the multilateral trading system and ensure that it can be operated smoothly and transparently on the basis of free competition. Therefore, the WTO plays the role of monitoring the trade policy review mechanism and facilitating the process. The content of the report consists of a detail examination of member trade policies and implementation, furthermore it also identifies the institutions responsible for the adoption of trade policies, and the macro economy of the countries. The report is prepared by the WTO Secretariat, in cooperation with members. The conclusion of the trade policy review, the minutes of the secretariat and the trade policy review meeting are all open to the public. On the period for trade policy reviews, the WTO has stipulated that the four countries with the largest shares of world trade, currently these are the EU, the United States, China and Japan, shall be subject to trade policy review every two years. The next 16 members will be subject to trade policy review every four years and the remaining members will be subject to review every six years.

WTO accession negotiations

Article XII of the Marrakech Agreement, which established the World Trade Organization, provides that “any state or separate customs territory possessing full autonomy in the conduct of its external commercial relations and of the other matters provided for in this Agreement and the Multilateral Trade Agreements may accede to this Agreement, on terms to be agreed between it and the WTO”.

In accession negotiations, acceding countries have to agree to bring their domestic legislation into compliance with the WTO agreements. In addition, these countries shall commit to reduce tariffs and adjust related regulations to improve their market access in both trade in goods and trade in services. All these commitments are considered as the price of becoming a member. In return the acceding member state can enjoy the benefits of tariff reductions and other commitments which were agreed by members on a non-discrimination basis. At the moment, 29 countries are under the process of accession to the WTO.

In order to formally accede to the WTO, an accession package must be prepared consisting of three apointed documents as follows:

- Working Party Report summarizing procedures, conditions and commitments to improve policies and legislation for WTO accession;
- Schedule of concessions on market access for trade in goods; and
- Schedule of commitments on market access for trade in services

**The Fifth Working Party
14 July 2009 in Geneva, Switzerland**

The above mentioned documents are the outcome of the negotiations between acceding country and existing WTO members, and then must be approved by WTO General Council or the WTO Ministerial Meeting. After the approval, the acceding member can at any time sign the protocol of accession to accept the conditions, and it shall be ratified by the National Assembly of the acceding country within three months. Membership becomes formally effective 30 days from the day that government informs the WTO of ratification of the protocol of accession by the National Assembly.

The required time period and conditions for accession negotiations vary from country to country. For instance, the Peoples’ Republic of China took 15 years, and Viet Nam took 12 years to complete accession negotiations.

The accession of the Lao PDR to the WTO began in 1997., At the present time, the 5th Working Party Meeting has been completed and the 6th is under preparation to be held in the begining of 2010. The Legislative Action Plan and Action Plans on Customs Valuation, Sanitary and Phytosanitary (SPS) Standards, Technical Barriers to Trade (TBT) and Trade Related Intellectual Property Rights (TRIPS) have been submitted. Most of those action plans were revised two to three times. Furthermore, the second revised goods and services offers have also been submitted. The negotiation on market access for these sectors is not yet finished, it will be continued and the tariff average is expected to be reduced. The number of services subsectors is still subject to the submission of requests by members and is increasing until the agreement can be concluded. In addition, Lao PDR has provided answers to more than 600 questions.

Although there are still some doubts and questions on the relative benefits, opportunities and impact once Lao PDR becomes a WTO member, , the party and Government of the Lao PDR foresee the necessity and benefits of becoming integrated into the global economy. Thus, accession to the WTO is in line with the policies for investment promotion and trade development. At the same time, Lao PDR keeps on with efforts to strengthen the capacity of both the public and private sectors in order to ensure that the country is able to take full advatnage of the opportunities that global economic integration provides when becoming a WTO member.

The Integrated Framework in Laos

- Lao joined the Integrated Framework (IF) in 2004 and has since been an active member of the IF process. The IF was set up to provide LDCs with trade-related technical assistance, including human and institutional capacity building, for supporting trade and trade related activities.
- The Trade Development Facility (TDF) multi-donor trust fund is the first coordinated Government of Laos (GOL) and development partner effort in the area of trade. The TDF supports the Lao Government's National Socio-economic Development Plan (NSED) in its aims to reduce poverty and sustain economic development by facilitating trade and cross-border movement of goods, and by increasing the capacity of the Government to undertake specific tasks related to regional and global economic integration. The TDF has been designed to specifically fund activities identified in the Diagnostic Trade Integration Study (DTIS) and its Action Matrix (AM) which were prepared under the Integrated Framework process. The TDF comprises of five main components, namely:
  - a. Trade Facilitation;
  - b. Strengthening of Sanitary and Phyto-sanitary Standards (SPS) and Technical Barriers to Trade (TBT) Frameworks (referred to as the SPS/TBT Component);
  - c. Improving Export Competitiveness and the Business Environment;
  - d. Capacity Building, Trade Policy, Trade Agreements and Global Opportunities; and
  - e. Strengthening of the National Implementation Unit (NIU).
- The total resources currently allocated to the recipient-executed portion of the TDF amount to US\$ 6.8 million. The project was declared effective in December 2008, and will be implemented over a period of four years. Responsibility for implementation of the Trade Development Facility lies with the IF National Implementation Unit, based within the Foreign Trade Policy Department of the Ministry of Industry and Commerce. As part of the implementation strategy for the TDF, the Department has established four "Government Sub-Executing Units or GSEUs". The GSEUs are directly responsible for the technical implementation of the project components and execution of the day-to-day activities as stated in the action plan.
- The TDF is overseen by a Steering Committee that meets twice per year and is co-chaired by the Vice Minister of the Ministry of Industry and Commerce and a representative of the trust fund donors. Membership includes key government departments as well as Australia, the European Commission and the World Bank.

Trade Facilitation Component

- The Trade Facilitation Component is led by the Department of Imports and Exports (DIMEX), Ministry of Industry and Commerce (MoIC). The overall objective of the Trade Facilitation Component is to reinforce trade competitiveness by reducing the cost and time in the processing and clearance of import, export and transit goods in Laos, and simplifying and modernizing trade related procedures.
- The Department of Imports and Exports, with the support of the TDF project, organized a trade facilitation retreat, which took place in mid-January 2009 in Pakse. The objective of the retreat was to brainstorm on the objectives and vision of the upcoming Trade Facilitation Action Plan. A follow up mission was organized in Feb 2009 and a first draft of the Trade Facilitation Action Plan was submitted to DIMEX in early March 2009. This revised draft has been translated into the Lao language and circulated to the key line ministries involved in trade facilitation for comments. The detailed written comments from 11 key departments were summarized by DIMEX and sent to the World Bank’s consultant for incorporation into a revised draft of the Trade Facilitation Action Plan in early June 2009. The next consultation workshop will aim to discuss the said draft and is scheduled to be organized in late 2009.
- The DIMEX GSEU, in close cooperation and consultation with the NIU team, recruited an international consultant to present at a consultative workshop to introduce the concept of a “Lao Trade Portal” in August 2009. The Trade Portal is one of the key activities under the Trade Facilitation component and, when operational, will be an important means of providing trade-related information to the private sector, and helping to streamline cross-border trade facilitation procedures. The main objective of the workshop was to enhance the knowledge of government trade officers and private sector on the importance and concept of Trade Portal.

Export Competitiveness component

- The Export Competitiveness and Business Environment Component has been designed around interventions based on the fundamental principles of developing a market for Business Development Services in priority sectors. The aim of this Component is to improve the productivity of selected sectors with a high potential growth for exports. It involves the garments industry, handicrafts, agribusiness development, secondary wood processing and E-Commerce. This component is implemented by the Department of Production and Trade Promotion (DPTP) GSEU. The implementing progress of this component can be summarized as follows:

Garment Training Centre project:

ALGI will prepare detailed lists of training equipment and materials needed for a Garment Training Centre with the budget of US\$ 275,800 for the 1st and 2nd year of implementation. The core products of this centre would be productivity consultancy and training for the 3,000 supervisors currently employed in the industry. It is expected that the centre be managed by an international expert during the first year of operations and it is anticipated to become “cost covering” in year 3 if its operations. It is foreseen that the ALGI will own the project and the Centre’s core services would be paid for by the garment industries themselves.

The Sustainable Silk and Handicraft production project

was also approved in principle in the Second Steering Committee meeting. The project comprises of three main components: (i) Silk Production, which aim at helping the lead firms to expand their activities around sericulture in order to increase the production of Lao silk and improve its quality by involving more families in this sector; (ii) institutionalizing the organization of the Lao Handicraft Festival; (iii) provide Design Support by training 20 to 25 designers in

Cabbage to be exported to neighboring countries (2009)

Agribusiness Development:

The scoping study on cross-border agribusiness was carried out by a joint team including members of the DPTIP GSEU, NIU and a specialist supported by the World Bank in Champasack province during the first week of June 2009. DPTIP organized a workshop on July 23, 2009 in Pakse to present the study's initial findings. The specialist pointed out three key constraints to agribusiness development such as production constraints, business constraints and trade constraints. Some key results from efforts by Champasack provincial authorities to facilitate cross-border investment in agribusiness were also pointed out. These include: agribusiness investments, of US\$100 million between 2000 and 2008; Provincial Public Private Dialogue (PPPD) has been institutionalized; 3 industrial zones (2.284 ha) designated and the signing of a series of five "contract farming" Memorandums of Understanding with Ubon Ratchathanee Province. A project design for Agro-processing will be drafted based on the results of the workshop in Pakse.

Lao Agriculture products to be exported to Ubonratchatani Province, Thailand (2009)

Lao Okra exports to Japan

The Capacity Building Component

The Economic Research Institute for Trade (ERIT), Ministry of Industry and Commerce has been designated as the lead implementing agency for the TDF Capacity Building Component, i.e. ERIT GSEU. The capacity development component will finance technical assistance, workshops, training programs and others.

Since the beginning of the project, a number of activities were implemented, such as:

- Technical Assistance in Support of the TDF Capacity Development Plan for the Economic Research Institute for Trade (ERIT);
- Enhanced capacities of individual officials working in the ERIT GSEU;
- Creation of a formal Permanent Secretary Office “PMSO” in ERIT;
- Long term English for Trade officials - 3 sessions of 60 hours over 1Year.

Many activities are currently “work-in-progress”. These activities include:

- Dissemination of the Consumer Protection Law across the country;
- Training of Researchers Workshop to increase knowledge and use of research tools and methodology on trade in the Lao PDR;
- Feasibility study on “One District One Product” (ODOP) in Luangprabang and Udomxay provinces.

The National Implementation Unit

The NIU is responsible for providing the GSEUs with technical backstopping and overall implementation guidance and coordination, and monitoring and evaluation of the project.

The NIU hosted a number of activities from the previous 6 months. The NIU organized a retreat on 23 July 2009 in Champasak province, which provided an opportunity for GSEUs and NIU to share information on project implementation progress and any difficulties that each component is experiencing. This retreat also strengthened the coordination network among concerned departments and agencies (World Bank, MOIC, Ministry of Planning and Investment, Ministry of Finance), which may assist in speeding up the implementation process of the project in the future. The NIU also successfully organized the second Trade Private Sector Development Sub-Group and Steering Committee Meeting on May 2009.

The NIU is also currently coordinate and prepare project proposal with other Dialoged partners, which include the Enhanced Integrated Framework (EIF) secretariat in Geneva to generate funding under EIF Tier 1 that expected to start in mid-next year. This EIF Tier 1 will cover DTIS updating and draft out its Action Matrix. The NIU also coordinate with SECO to formulate the UN Cluster Program that scheduled to take place in the second half of 2010.

The NIU has recruited a Finance officer, a Procurement officer, an international consultant and other national officers to strengthen capacity in procurement and financial system in order to create transparency and standard system that well recognized by Develop Partners. The NIU has also recruited the Project Analyst to joint the team in order to build national ownership in terms of technical capacity and project implementation in a trade related assistance.

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ

ກົມນະໂຍບາຍການຄ້າຕ່າງປະເທດ

ໂທ/ແຟັກ: 413916 / 450066 ອີເມວ: foreigntrade@laopdr.com

ເວບໄຊ: www.moic.gov.la